

WANDELEN IN LIMBURG

Grenzeloos groen wandelplezier!

GIDS

Met een wandeling
in elke Limburgse
gemeente!

Bert Lambrechts

Voorwoord

Limburg, grenzeloos groen wandelplezier!

Wat maakt Limburg tot de wandelprovincie bij uitstek? Nergens is het landschap zo divers als in Limburg. Glooiende akkers en boomgaarden in Haspengouw en Voeren, een natte wildernis in Kempen~Broek, 1001 vijvers in De Wijers, avontuur tussen de bomen in Bosland, pittoreske dorpen in de Maasvallei en de weidse heide in het Nationaal Park Hoge Kempen. Limburg heeft voor elke wandelaar wat moois in petto! De regionale landschappen maken, samen met de provincie en de partners, al jaren werk van natuur en landschap.

Bert Lambrechts,

Gedeputeerde van Milieu en Natuur van de provincie Limburg

Hoe wandelen in Limburg?

Je kan de Limburgse streken ontdekken door middel van een breed netwerk van hoogwaardige wandelgebieden. Op alle startplekken staat een infobord met een detailkaart van het gebied. Je hebt de keuze uit een aantal lussen die in lengte variëren en je langs de meest bijzondere plekken voeren. De lussen zijn in twee richtingen bewegwijzerd. Wil je graag zelf de lengte van je wandeling bepalen? Knoop dan je route aan elkaar via de wandelknooppunten in Voeren, Bosland of De Grootte Heide. Plan je route met een netwerkkaart of gebruik de digitale routeplanner. De meeste wandelingen leiden over rustige onverharde wegen, maar ook voor mensen met buggy's of rolstoelen is er een geschikt aanbod. Alles is perfect bewegwijzerd, combineerbaar en op maat van iedereen. De streekkaarten van Wandelen in Limburg geven het volledige aanbod van een regio weer, verzameld in een handige wandelbox.

Meerdaags wandelen

Voor de fervente wandelaars zijn de lange afstands-wandelingen waarschijnlijk niet nieuw: meerdaagse wandeltochten over grotendeels onverharde paden. Limburg telt vijf wandelroutes over lange afstand met telkens enkele doorsteken zodat je ook trajecten kan maken: Haspengouw, De Wijers, Nationaal Park Hoge Kempen, Grenspark Kempen~Broek en Rivierpark Maasvallei. Deze laatste is pas nog uitgeroepen tot 'beste wandelroute van de Benelux 2021'.

Te veel om te kiezen?

Zoek dan jouw ideale wandeling op www.wandeleninlimburg.be. Je stelt er gemakkelijk je eigen wandeling samen, je vindt er alle wandelkaarten in de webshop en je krijgt via de kalender een overzicht van alle wandelactiviteiten in de provincie.

Ga op pad met de nieuwe web app

Alle wandelingen kan je nu ook onderweg makkelijk volgen met onze nieuwe mobiele applicatie. Download de website van [wandeleninlimburg.be](http://www.wandeleninlimburg.be) op je smartphone en hang 'm vast aan je startscherm. Ontdek de wandelingen in de buurt van je locatie, ga op pad en volg de route op je scherm. Zo kan je langere wandelingen maken door lussen aan elkaar te knopen en wordt verdwalen onmogelijk.

Verantwoordelijk uitgever: Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren, Regionaal Landschap Kempen en Maasland, Regionaal Landschap Lage Kempen.

Fotografie: M. Abrahams, B. Belbachir, A. Bloemen, T. Boogaerts, Bosland, E. Christis, L. Daelemans, K. De Langhe, De Kijkhut, M. Decler, M. Dekens, D. Demey, S. Dillen, R. Dreesen, J. Gaens, W. Gombeer, K. Hemerijckx, P. Kempnaers, M. Leenders, R. Lemmens, K. Maes, K. Mathijs, C. Mebis, A. Mengels, S. Minten, F. Missotten, F. Nevelsteen, T. Palmaers, T. Posen, N. Reumers, R. Reynders, R. Rijcken, F. Santermans, K. Thijs, J. Vaes, F. Van Bauwel, R. Van Beek, E. Van Esch, R. Verlinde, vrs. **Coverfoto:** Frederik Santermans.

Ontdek de 10 Limburgse streken, een waaier aan landschappen

Het Nationaal Park Hoge Kempen: voor ieder wat wil(d)s

Dé troef van de Hoge Kempen? Het Nationaal Park Hoge Kempen. Verkoelende bossen, uitgestrekte heidevlakten, stuivende duinen, blinkende waterplassen, hoge toppen met prachtige vergezichten, ... Laat je verbluffen door 12.000 ha topnatuur in het eerste en enige nationale park van België. De toegangspoorten en onthaalpunten helpen je op weg. www.nationaalparkhokekempen.be

Grenspark Kempen~Broek: mozaïek van landschappen

Hier vind je moerassen, beekvalleien, vennen, bossen, heide, hooilanden, weilanden, akkers en grootschalige landbouwgebieden. Dé heimat van zeldzame planten- en diersoorten. Zelfs de bever is teruggekeerd. Met een beetje geluk zie je een edelhert. En nergens anders spot je zoveel libellen. www.kempenbroek.eu

RivierPark Maasvallei: wilde riviernatuur in het hart van beide Limburgen

De Maas vormt de ruggengraat van dit bijzondere landschapspark. Grote grazers als galloway-runderen en konikpaarden snoeien de natuurgebieden tot een lappendeken van open grasland, ruigere struwelen en bosjes. Toe aan een terrasje? Stop dan in een van de historische Maasdorpjes langs beide oevers van de Maas. www.rivierparkmaasvallei.eu

De Wijers: land van 1001 vijvers

De Wijers is een streek in Limburg waar de échte natuurliefhebber thuis is. De vijvers - of ook wel wijers genoemd - zijn een paradijs voor heel wat

zeldzame planten en dieren. De vijvers vormen, samen met prachtige kasteeldomeinen, een adembenemend decor om in te wandelen en fietsen. Laat je onderdompelen in het land van 1001 vijvers ... Dit schitterende waterparadijs strekt zich uit over 7 gemeenten in het hart van Limburg. Goed voor meer dan 2.000 ha vijverland-schap! www.dewijers.be

Bosland: dromen tussen bomen

Dromen tussen bomen: nergens doe je het zo afwisselend als in het noorden van Limburg. Hier regeert Bosland, het grootste avonturenbos van Vlaanderen. 5.137 ha topnatuur waar zelfs de wolf zich thuisvoelt. Bosland bundelt 16 natuurgebieden, elk met hun eigen karakter. www.bosland.be

Vallei van de Zwarte Beek: unieke heuveltoppen

Op de flanken van de heuveltoppen kleuren weides, bossen en akkers het landschap, afgewisseld met knoteiken en houtkanten. In de natte vallei zwaaien venige moerassen, turfputten en trilveen de plak. Een bijzonder plekje is de site van de Duizendjarige Eik in Lummen. Wat een verhalen heeft hij niet te vertellen ...

Sint-Pietersberg: grenzeloos tussen Jeker en Maas

Liefst acht kilometer lang is hij, deze heuvelrug die zich uitstrekt op de grens van Nederland, Vlaanderen en Wallonië. Je wandelt op het kalkplateau door een mozaïek van bosjes, boomgaarden, kalkgraslanden en groeves. Terwijl je geniet van indrukwekkende panorama's op de

Maas, het Albertkanaal en de Jekervallei. www.sintpietersberg.org

Voerstreek: grootse natuur in kleinschalig landschap

Deze streek is een stukje Vlaanderen dat aan de Ardennen doet denken. Met het heuvelachtige terrein, de dichte bossen, valleien en de zes pittoreske dorpjes waar de tijd lijkt stil te staan. Via het uitgebreide knooppuntenwandelnetwerk bepaal je je tocht helemaal zelf. De grens met Nederland is altijd dichtbij maar doordat het wandelnetwerk netjes aansluit op de onze stap je zorgeloos verder. www.voerstreek.be

De Grootte Heide: grenzeloze mogelijkheden in de natuur

De Grootte Heide is een prachtig natuurgebied van 6.000 ha groot aan weerszijden van de Belgisch-Nederlandse grens. De unieke biodiversiteit, de verscheidenheid aan kleinere natuurgebieden én de aanwezigheid van vennen en beken maken van De Grootte Heide een magische plek.

Haspengouw: Glooiend landschap vol boomgaarden

Afwisseling troef in 'het Toscane van het Noorden'. De ene keer duik je het bos, de boomgaard of een holle weg in. De andere keer wandel je langs glooiende akkers, bloeiende bermen en mooie beekvalleien. Onderweg passeer je vierkants-hoeves, kastelen en kerkdorpjes waar je proeft van de rijke oogst.

DE 10 GOUDEN REGELS IN DE NATUUR

1. Hond aan de lijn, 't zal wel zijn!

In bossen en natuurgebieden moeten honden altijd aan de leiband. Dat is misschien niet zo prettig, maar wel noodzakelijk om de rust in de natuur te bewaren. Gelukkig hebben we ook hondenlosloopzones (www.natuurenbos.be/hondenzones), waar honden naar hartenlust vrijuit kunnen lopen en ravotten zonder leiband. In sommige omstandigheden zijn honden, zelfs aan de leiband, niet toegelaten. Dat is onder andere het geval in zones waar dieren grazen.

2. Blijf op de wandelpaden

De natuur is in sommige periodes erg kwetsbaar. Vooral in de lente, wanneer de natuur volop tot leven komt. Voorjaarsplanten beginnen te kiemen en te bloeien. Heel wat broedende muizen en vogels verstoppen zich op de grond of jonge reekalfjes rusten in het hoge gras. Tijdens het broeden, kan een wandelaar of hond die te dicht in de buurt komt, heel wat problemen veroorzaken. Vogels kunnen opschrikken en hun nest verlaten of nesten worden vertrappeld zonder dat we het doorhebben.

3. Neem je afval mee naar huis

Zwerfafval zorgt voor veel ergernis. Het ziet er niet alleen vies en

onverzorgd uit, het heeft ook zware gevolgen voor de natuur rondom jou. Naast bodem- en waterverontreiniging zijn onze dieren vaak het grootste slachtoffer. Ze zien het tegen beter weten in als 'een lekker brokje natuur'. Anderen raken dan weer verstrikt in plastic draden of verpakkingen met ontstekingen, vergroeiingen, verdrinking of verstikking als gevolg.

4. Mountainbiken, tof, maar niet overall!

Onze wandelpaden zijn op de meeste plaatsen te smal voor meerdere vormen van recreatie. Dat is een van de redenen waarom mountainbikers er niet toegelaten zijn. Op de bewegwijzerde mountainbikelussen van Sport Vlaanderen vind je spectaculaire klims en uitdagende trajecten: www.sport.vlaanderen/mountainbikeroutes

5. Paardrijden

De Limburgse Kempen beschikt over een groot arsenaal aan ruitersporen. Zo kunnen we vermijden dat onze smalle wandelpaden gebruikt worden door ruiters te paard, want daar dienen ze niet voor. Op de ruiterskaart kan je zien waar je met je paard welkom bent. www.visitlimburg.be/nl/ruiterskaart

6. Spelen in de natuur heeft bij voorkeur plaats in speelzones

De speelzones worden met extra zorg beheerd met het oog op veiligheid en aantrekkelijkheid. (www.natuurenbos.be/spelen). Speel bij voorkeur met natuurlijke materialen. Aangevoerde niet-natuurlijke materialen moet je na afloop van het spel altijd weer naar huis nemen. Een spel mag de natuurlijke omgeving niet beschadigen of vervuilen.

7. Voeder of aai geen wilde dieren

Het is verboden om wilde dieren te voederen, aan te raken of uit te dagen. Grote grazers zoals konikpaarden en gallowayrunders hebben een sleutelrol in het natuurbeheer. Deze manier werkt alleen als we deze dieren gewoon hun gang laten gaan. Indien we de dieren als bezoeker zelf gaan aaien en voederen, leren de dieren op een andere manier aan voedsel geraken. Hierdoor verliezen de grote grazers ook hun kracht en werking in dit gebied en moeten zij verdwijnen.

8. Wees extra voorzichtig bij extreme droogte en check welke code van kracht is

In periode van verhoogd brandgevaar (code oranje en rood) vragen

we aan iedereen om extra alert en voorzichtig te zijn. Het is altijd verboden om vuur te maken of om sigarettenpeuken op de grond te gooien. Een kampvuur maken in of vlak bij een bos is verboden. Bij code rood wordt om veiligheidsredenen de toegang tot natuur- en bosgebieden afgeraden. Je kan tijdens brandgevoelige periodes de risicocode dagelijks checken op de gemeentelijke websites.

9. Zorg voor aangepast schoeisel

Sommige paden zijn best wel avontuurlijk. In de beekvalleien, beemden en broeken ligt nog veel mooie natte natuur. In de mate van het mogelijke leiden we je door deze uitzonderlijke gebieden, maar deze kunnen er in bepaalde periodes van het jaar nat en modderig bij liggen. Zorg dat je schoeisel aangepast is aan het weer en het terrein.

10. Maak geen overbodig lawaai en wees hoffelijk voor elkaar

De natuur is voor iedereen.

Wist je dat natuur ook een positieve invloed heeft op je gezondheid?

Natuur brengt rust in je hoofd, geeft nieuwe energie en zorgt dat je je beter in je vel voelt. De geur van een bos en het voelen van aarde, bomen en planten versterkt het immuunsysteem en maakt je weerbaarder tegen ziekten. Luister naar het fluiten van de vogels of het ruisen van de wind en kom tot rust bij de prachtige vergezichten in ons landschap. Het zien van natuur geeft een gevoel van veiligheid en geborgenheid. Je kan er even ontkoppelen terwijl het tegelijkertijd ook een plek voor verbinding is. Het beste medicijn voor een goede gezondheid is helemaal gratis en te vinden in elke buurt, ervaar het zelf!

Prachtige natuur, grote verantwoordelijkheid

Schitterende diverse landschappen en kilometers prachtige routes om op te vertoeven, brengt ook een grote verantwoordelijkheid met zich mee. Een essentiële schakel in het beheer van de wandelroutes zijn de landschapsteams, 36 mannen en vrouwen uit maatwerkbedrijven, gecoördineerd door de drie Limburgse Regionale Landschappen. Ze zijn actief in alle 42 Limburgse gemeenten om het landschap te verzorgen en de uitstraling van onze groene provincie te vergroten. Behalve de landschapsteams kunnen we ook een beroep doen op heel wat vrijwilligers. De greenspotters in Haspengouw en de wandelmeters en –peters van Lage Kempen en Kempen en Maasland zijn de ogen en oren op onze wandelroutes. Zij controleren regelmatig de bewegwijzering, sluikestort en de algemene staat van de wandeling.

Wist jij dat Limburg de grootste diversiteit aan landschappen kent?

Stel je kandidaat!

Wandel jij graag en heb je tijd om regelmatig in jouw buurt te gaan wandelen? Wil je meehelpen om onze wandelroutes tiptop in orde te houden door problemen aan ons door te geven zodat wij ze kunnen oplossen? Meld je dan aan via info@wandeleninlimburg.be en wij geven je met veel plezier alle informatie.

Of wil je meewerken aan een zwerfvuile omgeving? Via www.mooimakers.be kan je je steentje bijdragen voor een properere buurt.

Met dank aan:

'Wandelen in Limburg' is het resultaat van de samenwerking tussen het **Regionaal Landschap Lage Kempen, Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren, Regionaal Landschap Kempen en Maasland** en Toerisme Limburg vzw. Het project kwam tot stand met de steun van de provincie Limburg, de Vlaamse Overheid en het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling.

De realisatie van de talrijke mooie wandelwegen is te danken aan de grensoverschrijdende samenwerking tussen vele partners, zoals de 42 Limburgse gemeenten, aangrenzende Belgische en Nederlandse provincies, natuurverenigingen, toeristische diensten, overheden, onderhoudsploegen, private partners en nog vele anderen.

De eeuwenoude beemden van de Mombeek

De burgemeester van Alken, **Marc Penxten** (N-VA), gaat op wandel in de Mombeekvallei. "Het stromende water van de rivieren en de mooie uitzichten zorgen ervoor dat je in dit uitgestrekte gebied tot rust kan komen."

Verborgen Moois Mombeekvallei is een wandeling waar veel variatie in zit. "Er zit immers een stukje geschiedenis in verborgen, want de vallei loopt al eeuwen door het landschap. Let wel op: als het weer iets minder is, heb je laarzen nodig." Van aan sporthal De Alk volgen we een fietspad langs de Herk. Aan onze linkerkant ligt de Dorpsmolen, een 17de-eeuwse graanwatermolen. Wat verderop steken we de straat over, gaan een houten poortje door en volgen een onverhard pad dat ons achter brouwerij Alken-Maes door leidt, naar de Bengelbeemd: een geheel van gras- en hooilanden, hagen en houtkanten. Hier hooiden Alkenaren tot halweg de 20ste eeuw in het najaar gras, waarmee het vee de winter doorkwam. Tegenwoordig worden deze waardevolle graslanden weer op de oude manier beheerd, waardoor we er nu genieten van kleurrijke bloemen, geurige kruiden

en insecten die af en aan vliegen. Elke nieuwe boreling uit Alken krijgt hier een symbolische vierkante meter valleigrond cadeau, de Alkense versie van een geboortebos.

Rust aan de beek

Wat verderop wandelen we even over het fietspad, om dan een rustig straatje in te slaan. Hier splitst de route. We besluiten om rechtdoor te gaan, en laten ons tussen velden en paardenweiden naar de Mombeekvallei leiden. De natuur is hier heerlijk ruig, met veel bloeiende planten die heel wat vlinders aantrekken. We steken de Oude Mombeek over en kuieren op een onverhard pad langs de Mombeek. We bevinden ons op de grens tussen Hasselt en Alken, waar zich in het verleden menig grensakkefietje afspeelde. Dankzij het beheer van Natuurpunt is het nu volop genieten in deze beekvallei.

Libellen en ijsvogels

We blijven de meanderende beek volgen. Links zien we huizen, paarden en graslanden, rechts heeft de natuur de overhand. We horen spechten lachen en koekoeken die hun eigen naam roepen. Aan een picknickbank slaan we rechtsaf, over een knuppelpad dat ons naar een hoogstamboomgaard leidt. Een veldweg brengt ons naar een wandelpad langs een bosrand. Wat verderop stuiten we nogal onverwacht op een bospoel. Dat verklaart de libellen die we net zagen voorbij zoeven.

We komen op een fietspad tussen de akkers, dat ons terugbrengt naar het punt waar de rode wandeling splitst, en zo weer naar de Bengelbeemd en het centrum van Alken.

7,5 km

Wandeling
Verborgen Moois in de Mombeekvallei

Startplaats?
Koutermanstraat 1 in Alken, parkeren kan aan de sporthal

Lengte?
7,5 km,
10.200 stappen in 2 uur tijd

Signalisatie?
Volg de rode pijl

Nodig?
Waterdichte wandelschoenen

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Wie de meanderende Mombeek volgt, komt al snel in onversneden natuur uit.

Tocht door de heide van As

Burgemeester **Tom Seurs** (Voluit), herontdekte het afgelopen jaar het Heiderbos in zijn gemeente. "De diversiteit in het landschap is enorm."

"Eerst wandel je over zandvlakten en dan weer door bossen. Vervolgens heb je vele open vlakten met prachtige heide. Door de coronacrisis ben ik hier vaak gaan wandelen. Zo merkte ik dat het natuurgebied ieder seizoen erg verschillend is. Het is echter een absolute aanrader wanneer de heide in bloei staat." Het station van As is ondertussen al een gevestigde waarde als toegangspoort van het Nationaal Park Hoge Kempen. Maar wij vertrekken vandaag aan de minder bekende instapplaats Heiderbos, op slechts enkele kilometers van het bekende station. We wandelen eerst tussen de velden en akkers vooraleer we het bos in trekken. De opmerkelijke wandelaar spot mogelijk enkele reusachtige exotische vogels, helaas in gevangenschap. En in de verte zie je de mijnterril van Waterschei opdoemen. Net als in de rest van Limburg werden in de schaduw van de terril enorme

gebieden bebost om later het hout als ondersteuningsmateriaal in de mijngangen te gebruiken. Daarmee werd onze befaamde Limburgse hei op sommige plaatsen naar de achtergrond verdreven. Natuurbeheerder Agentschap Natuur & Bos zet zich hard in om de natuur terug in zijn oorspronkelijke vorm te herstellen, zodat we steeds meer een mooie mix van bos en heidegebied krijgen.

Feest in het bos

En dat is ook wat dit Heiderbos, zoals de naam al doet vermoeden, kenmerkt; voor het overgrote deel leidt de blauwe route door naald- en loofbossen. Maar af en toe geeft een open vlakte wat ruimte aan de heide. In de zomermaanden geeft dit een prachtig kleurenpalet wanneer de parse heide contrasteert met het donkergroen van de naaldbomen en de gele bloemen van de gaspelboom.

Het Heiderbos in bloei.

8,6 km

Wandeling
Het Heiderbos in het Thorpark, Nationaal Park Hoge Kempen

Startplaats?
Heiderbos, kruising Kantonnale Baan en Zevenhuizenstraat in As

Lengte?
8,6 km,
11.600 stappen in 2 uur

Signalisatie?
Blauwe route in wijzerszin

Nodig?
Stevige wandelschoenen

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Net voor we het grootste heidegebied betreden, botsen we ineens op een gedekte feesttafel, midden in het bos. De feestdis is een kunstwerk van de Asserse Johan Vaes. De feesttafel verwijst naar het gemis dat we ondervinden in deze coronatijden, maar het straalt ook de hoop uit. De hoop op beterschap en een snel weerzien.

Het bos maakt ondertussen steeds meer plaats voor heide. We wandelen nu over de jeneverbesheide met maar liefst 7.000 jeneverbesstruiken. De aromatische jeneverbessen gebruikte men vroeger voor het stoken van jenever en het hout voor het roken van vlees. Om het plaatje compleet te maken, krijg je tussen de Rode Dopheide en de jeneverbesstruiken ook nog een mooi zicht op de visvijver van As als afsluiter van deze wandeling.

Op stap door het mijnverleden

Burgemeester van Beringen **Thomas Vints** (CD&V) kiest voor een ideale wandelmatch tussen erfgoed en natuur. "Op onze site be-MINE komen beide perfect samen aan bod."

De voormalige mijnsite is ook nog steeds in ontwikkeling. "De mijnterrils hebben al een meer hedendaagse invulling gekregen waar sport en natuur centraal staan, ze vormen dan ook een prachtige toegangspoort naar het groen dat Beringen rijk is. Een wandeling richting de top van de terril wordt bovendien beloond met een mooi uitzicht op onze stad."

We starten aan be-MINE, tegenover het terras van duikcentrum TODI. We volgen de blauwe route in wijzerzin en passeren zo eerst langs het kolenspoor. Dit was de transportverbinding van de kolenwaserij naar de haven en ging dwars door de cité. Nu doet het 'tracé van het zwarte goud' dienst als wandel- en fietspad. Vanaf de moskee laten we het kolenspoor links liggen en trekken we meteen de cité in. Deze wijk werd opgetrokken voor gastarbeiders die in de steenkoolmijn kwamen werken. De inwoners kwamen van over de hele wereld en

zorgden voor de multiculturaliteit die Beringen nog steeds kenmerkt. De moskee kwam er op initiatief van de Turkse gemeenschap. Altijd welkom om een kijkje te nemen. Alleen even je schoenen uitdoen.

Woonbarakken

Op het einde van de Stationsstraat komen we uit op een replica van de vroegere logementsbarakken. In Barak 15 krijgen we het verhaal van de Poolse en Italiaanse migratie en de geschiedenis van het Baltische Kamp. Hier woonden tijdelijk de nieuw aangeworven arbeiders, vaak in houten woonbarakken. Ook de 'onvrije werknemers' woonden hier: Russische en Duitse krijgsgevangenen en veroordeelde collaborateurs.

Daarna gaat de route verder langs de oude residentiële wijk van de mijnarbeiders, met de typische huisjes, geïnspireerd op de bouwstijl van de Engelse garden cities. Aansluitend neemt de route ons mee door de later gebouwde cité waar de indrukwekkende Mijncathedraal werd gebouwd.

Tegenover de kerk passeer je het oude voetbalstadion waar het voetbal ten tijde van de mijn nog zijn glorie dagen kende. We wandelen verder en komen aan op het mooiste pleintje van de mijnstreek.

Verderop voert de wandeling je langs het Kiosklein, het mooiste pleintje van de streek.

4,3 km

Wandeling
Beringen-Mijn, Vallei van de Zwarte Beek

Startplaats?
duikcentrum TODI, be-MINE in Beringen

Lengte?
4,3 km,
5.900 stappen
in een uur

Signalisatie?
Volg de blauwe ruit

Nodig?
Via de gratis app "Beringen, de cité" kan je de wandeling met een audiogids verkennen. De app biedt een terugblik naar vroeger met beeldfragmenten en een mini-quiz.

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Johan Sauwens (Trots op Bilzen) gaat graag eens wandelen in Alden Biesen. De Bilzense burgemeester is ook een bird watcher. "Je kan tijdens deze route onder andere de ijsvogel, de grote gele kwikstaart en verschillende spechten spotten."

Er zit heel wat reliëf in de wandeling die burgemeester Sauwens verkiest. Zo vertrek je op een hoogte van ongeveer 55 meter. Verder in de wandeling kom je op een mooi snijpunt terecht. "Aan de ene kant heb je het droog Haspengouwe met open akkerlandschappen, en aan de andere kant het vochtig Haspengouwe met de boomgaarden."

Vanop de parking hebben we meteen een mooi zicht over een weids landschap met hoogstambomen en populieren op glooiende heuvels. We wandelen langs de indrukwekkende Landcommanderij van Alden Biesen en lopen de Maastrichterallee in, een dreef die sinds jaar en dag geflankeerd wordt door lindebomen.

Halverwege de dreef splitst de route. Wij gaan rechtdoor naar het Apostelhuis, ooit de hoofdingang van het kasteel. Hier komen enkele historische dreven samen. We genieten even van het uitzicht voor we een van de dreven naar beneden volgen.

Trage wegen aan het wijkasteel

We wandelen tussen uitgestrekte akkers en boomgaarden naar Grote Spouwen. Daar duiken we het Weerterbos in, een overgebleven stuk van een oud hellingbos dat Natuurpunt uitbreidde en beheert. De route gaat verder langs hoogstamboomgaarden, houtkanten en graslanden.

We volgen onverharde paden en smalle straten richting Membruggen. Plots zien we het witte kasteel van Genoels-Elderen opdoemen, omgeven door een Engels landschapspark en het grootste wijndomein van België. Deze 22 hectaren (zo'n 44 voetbalvelden) aan druivelaars leveren Haspengouwse kwaliteitswijnen. De boomrijke Kasteelstraat en idyllische veldwegen leiden ons naar hartje Membruggen. Het verkeersluwe centrum is met haar kleine paden en doorsteekjes een paradijs voor wie van rust houdt.

Beschermde oase

Volgende stop is de Molenbeemden, een

Een tocht door het ridderlijk verleden van Bilzen, die je ook langs prachtige stukjes natuur leidt.

natuurgebied dat Europese bescherming geniet en beheerd wordt door Orchis en Natuurpunt. De Molenbeek meandert door een weelderige oase van natte natuur maar met dank aan de plankenpaden houden we de voeten droog. Heel wat bijzondere planten en dieren vinden hier een onderkomen, waaronder het uiterst zeldzame zeggekorfslakje en de waterral, een typische moerasvogel. Tot halweg de 20ste eeuw pachtte bijna elk gezin van Weert en Membruggen hier een stukje grond als hooiland of graasweide.

We vervolgen onze weg tussen akkers en fruitbomen, naar een hoogstamboomgaard van Alden Biesen. We volgen een plankenpad en vleien ons neer op een van de kunstige picknickbanken met zicht op de waterburcht.

15,5 km

Wandeling
Alden Biesen

Startplaats?
Landcommanderij van Alden Biesen, Kasteelstraat 6 in Bilzen

Lengte?
15,5 km,
20.900 stappen
in bijna 4 uur

Signalisatie?
Volg de gele rechthoek in wijzerszin

Nodig?
Waterdichte wandelschoenen

Meer info:
wandeleninlimburg.be

In het spoor van de jager-verzamelaar

Schepen voor Toerisme **Lieve Theuwissen** (Via) van Bocholt is regelmatig terug te vinden in wandelgebied Smeethof. "Je hebt er een grote diversiteit aan landschappen, en kunt er ook het pad kruisen van heel wat dieren. De meest opvallende zijn ongetwijfeld de taoussen, de nieuwe versie van het oerrund."

Taoussen in Bocholt. Op je passage langs de Abeek kan je deze oerrunderen bewonderen tijdens hun middagdutje.

10,2 km

Wandeling
Smeethof-
Wijffelterbroek in het
Kempen-Broek

Startplaats?
Smeethofweg 1
in Bocholt

Lengte?
10,2 km,
13.800 stappen
in 2u 30min

Signalisatie?
Volg de oranje bol

Nodig?
Stevige wandel-
schoenen

Meer info:
wandelennlimburg.be

De oranje tocht is net wat meer dan tien kilometer lang. "De perfecte afstand voor mij. Niet te lang, maar ook niet te kort. Ideaal om twee uurtjes de gedachten te verzetten. Onderweg is er veel variatie. Zo kom je langs een plankenpad, akkers, bossen, houtkanten, weilanden, bomerijen en vijvers. Daarnaast krijg je ook de geschiedenis mee van de 'Bocholter Graven', een middeleeuwse verdedigingsconstructie. Kortom, een mooie wandeling met veel afwisseling", weet Lieve Theuwissen.

We starten onze wandeling op de parking aan de Smeethoeve. Deze hoeve dateert uit de tijd dat het moeras omgevormd was tot landbouwgebied. Nu wordt het natuurgebied Smeethof beheerd door Natuurpunt. Samen met de Nederlandse collega's van Natuurmonumenten werken ze aan het herstel van het grensmoeras Smeethof-Wijffelterbroek. Dit gebied vormt ook één van de klimaatbuffers van Kempen-Broek: water wordt hier in natte periode opgevangen

en vastgehouden en in droge periodes geleidelijk aan afgegeven.

Terug in de tijd

Even verderop kunnen we kiezen in welke richting we wandelen. We gaan rechtsaf en volgen een kronkelend bospad. Deze droge zandrug werd zelfs in de prehistorie gebruikt door de jager-verzamelaar als tijdelijke verblijfplaats, blijkt uit archeologische vondsten. We wandelen verder over een veldweg door het typische oude cultuurlandschap: akkers, bosjes, houtkanten, weilanden en bomerijen wisselen elkaar af. Na een tijdje komen we bij een groot open weiland. We zien nog een gat van het archeologisch onderzoek naar de Bocholter Graven. Dit was een middeleeuwse grensverdediging. Het 500 meter lange geheel van afwisselende grachten en wallen bevond zich dwars op de enige doorgang tussen twee uitgestrekte moerasgebieden.

Oerrund

We stappen nu even flink door op de asfaltwegen tussen de akkers totdat we de Abeek oversteken. We zijn nu aan het natuurgebied De Luysen – Mariahof. We wandelen tussen de meander en de vijvers, waar we het liefdesspel van een koppel zwanen aanschouwen. Even verderop steken we de Abeek weer over en wandelen over de oevers verder. Hier is het genieten van het uitzicht op het mooie natuurgebied. We wandelen weg van de Abeek, tussen weilanden en bosjes en genieten van de majestueuze taoussen die aan het dutten zijn in de zon. Door kruising van primitieve runderrassen wil men een volledig zelfstandig rund terugfokken, dat zo nauw mogelijk aansluit bij wat het oerrund ooit was. We volgen het wandelpad verder en lopen helemaal rondom de zeer uitgestrekte begrazingszone van het Wijffelterbroek, totdat we weer bij het Smeethof aankomen.

Middeleeuws genieten tussen hoogstambomen

Burgemeester **Eric Awouters** (Open Vld – Stroop) heeft met het befaamde doorkijkkerkje een van de absolute Limburgse wandelhotspots in huis. "Het is ons typische glooiende landschap dat Borgloon op de kaart zet. Al helemaal in de bloesemperiode."

Op de Bollenberg, het hoogste punt in Borgloon, word je getraakteerd op weidse uitzichten.

8,8 km

Wandeling
Greenspot Grootloon

Startplaats?
De Klappoel, Korte-
straat in Borgloon.

Lengte?
8,8 km, of 11.900
stappen in 2 uur

Signalisatie?
Oranje plus-teken

Nodig?
Waterdichte stap-
schoenen

Extra?
De wandeling kan je combineren met een bezoek aan het fruit-belevingscentrum de Stroopfabriek. Met ruime parking op een kwartier wandelen van het startpunt.

Meer info:
wandelennlimburg.be

"Liefhebbers van vergezichten komen in Borgloon absoluut aan hun trekken", vindt de burgemeester. "Passeer zeker langs de Bollenberg, met zijn 113 meter het hoogste punt van Borgloon. Naast het doorkijkkerkje vind je nog andere kunstwerken en markante gebouwen langs onze wandelroutes, zoals bijvoorbeeld het kersentorentje uit de tv-serie Katarakt."

Een pleintje aan het 12de-eeuwse, voormalige stadhuis van Borgloon vormt ons vertrekpunt. Wat verderop, achter de bibliotheek, hebben we vanop de burchheuvel een prachtig zicht op de wijde omgeving. We kunnen ons perfect voorstellen waarom de graven van Loon hier in de 11de eeuw hun ondertussen verdwenen burcht optrokken.

Romeinse Kassei

Tijd om af te dalen! De route leidt ons via een voetgangerstunnel onder de steenweg door. Na de tunnel slaan we rechts-

af, naar een uitgestrekt cultuurlandschap van hoogstamfruitbomen, maretak in de kruinen van oude appelbomen en veldweggetjes waarover we eeuwig willen blijven kuieren. In een nostalgische bui arriveren we op de Romeinse Kassei. De ideale plek om even halt te houden en van het uitzicht te genieten. En van een vleugje kunst, want Hans Lemmens ontwierp originele zitelementen die herinneren aan de Romeinse villa's die hier tweeduizend jaar over de velden en boomgaarden uitkeken. We wandelen een stukje over de Romeinse Kassei en slaan dan rechts af richting de Bollenberg, om even verderop terug op de Romeinse Kassei uit te komen. Een ideale plek om te picknicken, en er staat zelfs een barbecue, die je kan reserveren via Toerisme Borgloon.

Doorkijkkerkje

We wandelen verder over de Romeinse kassei richting Grootloon. We passeren

nog langs een mooie, uitgestrekte hoogstamboomgaard vooraleer we het 12de-eeuwse kerkje van Grootloon bereiken. Vanaf hier is het weer even klimmen door een hoogstamboomgaard. Eenmaal boven volgen we even de betonweg door de laagstamplantages om dan plots na een bocht naar rechts het befaamde doorkijkkerkje van het architectenduo Gijs Van Vaerenbergh te zien opduiken. Op de heuvel achter het kunstwerk zien we de kerk van Borgloon liggen. We vervolgen onze weg naar Borgloon, duiken de steenweg weer onderdoor, maar nu gaan we naar rechts, naar een steil pad tussen de hagen. De route maakt nog een ommetje langs de Graaf, de voormalige stadswalling. Van hieruit kijken we uit over wijnkasteel De Groote Mot met haar wijngaarden op de heuvelflank. De middeleeuwse Kattesteeg voert ons recht het historisch stadscentrum in.

Feeëriek paradijs voor vogels

Liesbeth **Van der Auwera** (CD&V) kan je maandelijks meerdere keren tegenkomen in Sint-Maartensheide - De Luysen. "De ideale plek om in volstrekt ongerepte natuur ten volle van de stilte te genieten."

Het immens vijvergebied van de Luysen is een waar paradijs voor vogelzoekers, met dank aan de grauwe klauwier en de ijsvogels die hier hun thuis vinden.

10,9 km

Wandeling
St. Maartensheide
- De Luysen in het
Kempen-Broek

Startplaats?
Parking op het einde
van de Mariahofstraat
in Bree, of parking
aan de Voorste
Luysmolen,
Luysenweg 2
in Bocholt

Lengte?
10,9 km, 14.800
stappen in zo'n drie
uurtjes tijd

Signalisatie?
Rode driehoek

Nodig? Laarzen of
stevige, waterdichte
schoenen zijn een
must. Een verrekijker
om vogels te spotten.

Meer info:
wandeleninlimburg.be

De Breese burgemeester is enorm trots dat haar stad dit mooie grensoverschrijdende gebied rijk is. "Het is een prachtig stukje natuur, rijk aan een enorme diversiteit. Bovendien zijn er heel wat leuke eetgelegenheden in de buurt naar waar je in normale tijden kunt uitwijken." Starten doen we op de parking van het Mariahof. Het natuurgebied St. Maartensheide - De Luysen in het Kempen-Broek is een groot vijvergebied dat het hart van menig vogelliefhebber sneller doet slaan. Het zijn echter geen vogels, maar een prachtig zicht op de vijvers dat ons wat verderop een eerste keer laat wegdromen. Rechts in de weilanden zie je omheinde vierkanten met daarin struiken van bramen en meidoorn. Dit struweel is speciaal aangeplant voor de grauwe klauwier. Een zangvogel die je kan herkennen aan zijn zwarte snavel en lange staart.

Oerrund

We stappen verder en slaan linksaf bij wandelwissel 187, verderop gaat de route door het klaphekje de begrazingszone in. En we hebben geluk: een kudde gallowayrunderen staat op het gemak te grazen. We volgen de Abeek en aan het brugje genieten we even van het uitzicht op de Broekmolen. Je bent hier in het hart van het Kempen-Broek. Niet enkel vogels vinden hier massaal hun thuis, ook libellen en bevers vertoeven hier graag. Overal zien we de aanwezigheid van die laatste: knaagsporen en 'glijbaantjes' om de beek in te glijden. Verderop zien we een kudde taurossen in de verte grazen. Door de kruising van een aantal primitieve Europese runderrassen wil men met deze soort een zelfredzaam rund fokken, dat zo nauw mogelijk aansluit bij wat ooit het oerrund was.

Ijsvogel

We steken de beek twee maal over en wandelen ervan weg tussen plassen en sloten. In de verte zien we één van de drie vogelkijkhutten liggen. Als je tijd hebt, breng er dan zeker een bezoekje. Wie weet, spot jij wel een kleurrijke ijsvogel. We wandelen opnieuw langs de Abeek en zien in de verte de Voorste Luysmolen al liggen. Als de horeca weer opent, kan je hier picknicken in een gezellige picknickweide. In het seizoen kan je hangmatten uitlenen, al dan niet met een picknickarrangement. We verlaten de Abeek en het landschap verandert. Het moeras maakt hier plaats voor een gevarieerd landschap in St. Maartensheide. Het pad wordt alsmat smaller. Moe maar voldaan belanden we zo weer bij het Mariahof.

Boomkickers spotten in de Dauteweyers

De route die burgemeester **Rik Kriekels** (N-VA) van Diepenbeek verkiest, loopt door de Dauteweyers en is ongeveer vijf kilometer lang. "Die afstand is net goed voor mij", lacht hij.

Het prachtige vijverlandschap van de Dauteweyers.

5,4 km

Wandeling
Dauteweyers,
De Wijers

Startplaats?
Stationsstraat 27
in Diepenbeek

Lengte?
5,4 km, 7.300 stappen
in 1 u 20min

Signalisatie?
Volg de blauwe ruit

Nodig?
Waterdichte
wandelschoenen

Meer info:
wandeleninlimburg.be

"Op dit traject speelt water een belangrijke rol. De Demer, de Kaatsbeek... je komt ze allemaal tegen. Als de wandeling gedaan is, kom je terug uit op het Demerstrand. Dan moet je eerst over een boombrug die onze gemeente zelf gemaakt heeft. Onze technische dienst mag daar heel fier op zijn."

Het eerste stukje van de wandeling lopen we even langs de weg. Wat verderop steken we de Demer over. Om dan al snel de natuur in te duiken, langs de Kaatsbeek en de Laak. We volgen een tijdje de loop van de beek, over plankenpaden, want dit gebied kan erg nat zijn. We lopen hier in de 'Dorpsbenden', een natuurgebied van zestig hectaren (zo'n 120 voetbalvelden), waarvan een groot stuk wordt beheerd door Natuurpunt. Via de beken komen we aan een grote visvijver: de Pomperik. Hier vind je de vissers van Visclub Geduld, die inder-

daad geduldig zitten te wachten tot de dobber onderduikt.

S.O.S boomkikker

Via een kort stukje door een woonwijk komen we aan het prachtige vijverlandschap van de Dauteweyers. Samen met de Pomperik en Dorpsbenden vormt het een belangrijk leefgebied voor dieren en planten. Hier tref je hooilanden, elzenbroekbosjes, een verlande vijver, een knotelzenhaag en watergebonden planten en dieren aan. De vijvers van de Dauteweyers zijn deels ontstaan door de winning van ijzererts in de 19de eeuw, andere werden aangelegd voor visweek. Het snoer van vijvers vormt een ideale thuis voor de kleine, felgroene boomkikker. De boomkikker is een van de meest bedreigde amfibieën van Vlaanderen. Hun krek-krek-achtige roep kan je 's avonds van wel een

kilometer ver horen. Bij zonnig weer kan je ze zien zonnebaden op de braamstruiken. Kijk gerust, maar laat ze rustig zitten.

Ravotten

Aan het einde van de Dauteweyers steken we de Ganzehoekstraat over en komen zo aan in het Speelbos. Hier kunnen kinderen naar hartenlust ravotten, kampen bouwen en spelen in het bos. Of hun evenwicht oefenen op de uitdagende boomstammetjes. Langs de Demer wandelen we terug richting het Demerstrand. Nog even de leuke boomstambrug over de Demer overwinnen (opgelet: moeilijk voor buggy's, maar zij kunnen via de Stationsstraat terugkregen) om dan uit te komen in de speeltuin, waar je meteen kan aanschuiven aan de gezellige picknicktafels met zicht op de speeltuin.

Op ontdekking langs de Oude Maas

Burgemeester **Sofie Vandeweerd** (Open Vld) van Dilsen-Stokkem haalt graag een frisse neus in de buurt van de Oude Maas. "De rust en de uitgestrektheid van de Oude Maasplassen typeren deze tocht."

De omgeving van de Oude Maas geniet Europese bescherming.

4,6 km

Sofie Vandeweerd is trots dat haar stad op het vlak van natuur een serieuze streep voor heeft. De burgemeester verwijst daarbij naar de Maas. "Een unieke biotoop heeft zich genesteld aan de boorden van de rivier. Daarnaast zijn er de grote plassen die ontstonden na de ontgrinding. Vandaag zijn ze omgetoverd tot populaire recreatie- en natuurgebieden."

De blauwe wandellus omschrijft Vandeweerd als rustgevend en ontspannend. "Ik wandel er regelmatig, want het startpunt ligt vlakbij mijn thuis. De omgeving blijft me keer op keer weer boeien. "De wandeling start vlak aan de Oude Maas. Daar wordt het onmiddellijk duidelijk dat de Maas haar sporen heeft nagelaten in Oud-Dilsen. Hier vind je één van de meest opvallende Oude Maasmeanders in de Maasvallei. Tot in de 19de eeuw stroomde de rivier hier, maar geleidelijk aan verlegde de grillige stroom haar bedding meer naar het oosten. Zo liet ze de omgeving van de Oude Maas achter

als een prachtig groen natuurgebied dat nu Europese bescherming geniet.

Broedende oeverwaluw

We wandelen in noordelijke richting. Zodra we de verharde weg verlaten, steken we een oude Maasdijk over. Deze heeft nu geen waterkerende functie meer, maar door zijn doornige begroeiing vinden hier heel wat dieren een rustige schuilplaats. In de verte, aan de linkerkant, zien we het kasteel Ommersteyn liggen.

Vanaf wandelwissel 61 stappen we aan de onderkant van de huidige winterdijk. Het loont om even op de dijk te gaan kijken naar het achterliggende gebied. Dat werd recent nog aangepast om buurtbewoners beter te beschermen tegen hoogwater. De Maas kreeg hier meer ruimte en op deze locatie zal er terug aan landbouw worden gedaan. Aan de rechterkant van de dijk ligt de Schaapskuil. Deze plas is erg in trek bij tal

van watervogels en in de steile oevers broeden oeverzwaluwen. Natuurpunt beschermt en beheert de Schaapskuil om de rust van de vogels te garanderen.

Verborgene erfgoed

We wandelen verder langs het gehucht Boyen en stappen vervolgens door een afwisselend landschap met akkers en weilanden. De tocht gaat over een brug over de Oude Maas en zo komen we terug aan de dorpskern van Oud-Dilsen. Aan je rechterkant bevindt zich hier een prachtig stukje lokaal erfgoed: de oude kapelanie met daarnaast het Mariapark, waar je de oude kerktoeren en de Lourdesgrot kunt bewonderen. Maar let goed op, want door de hoge muren wandel je dit spirituele plekje zo weer voorbij. Via de Vissersstraat volg je de route totdat je weer op de startplek bent. Wie nog wat verder wil wandelen, kan een ommetje langs wijndomein Thilesna maken.

Wandeling
Stokkem
in het RivierPark
Maasvallei

Startplaats?
Vissersstraat in
Dilsen-Stokkem

Lengte?
4,6 km,
6.300 stappen in
1u 10min

Signalisatie?
Volg de blauwe ruit

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Voor elk wat wils op de terrils

De Genkse burgemeester **Wim Dries** (CD&V) trekt op pad doorheen het Thorpark. "Geschiedenis en toekomst komen hier bij elkaar. Dat maakt het Thorpark tot een van mijn favoriete plekken in Genk om te wandelen."

Genieten van het zicht op de hoogste terril van Waterschei of van de aparte fauna en flora.

7,6 km

Voor Wim Dries staat een wandeling in het Thorpark symbool voor een trip doorheen de geschiedenis en de toekomst van Genk. "Er zijn de oude heidelandschappen van het natuurgebied Opglabbekeerzavel die tonen hoe onze stad oorspronkelijk was. Daarnaast ben je getuige van het prachtige mijnnerfgoed en krijg je als beloning een knap uitzicht bovenop de mijnerruil. In de verte kan je turen naar de Mijnekathedraal van Waterschei, het stadion van KRC Genk en naar Campus EnergyVille aan de voormalige mijnsite."

Startpunt is het Thorpark in het Nationaal Park Hoge Kempen, aan de voormalige mijn van Waterschei. We beginnen met een snuifje cultureel erfgoed en trekken dan de natuur in. Daar kruist ons pad met het voormalige kolenspoor en zie je links de thuishaven van KRC Genk liggen. We tanken nog een fikse hap zuurstof en beginnen aan de eerste klim richting tussenplateau van de minst hoge terril. Onderweg wandelen we langs stenen

torentjes. Fervente wandelaars kennen deze steenmannetjes wel als wandelbewegwijzering overal ter wereld. Hier leiden ze ons naar de top van de terril. Op het plateau krijg je de eerste prachtige vergezichten met een blik op de beide terriltoppen. Met wat gezonde verbeelding roept dit verlaten landschap herinneringen op aan een prairielandschap, ver weg van hier. We dalen opnieuw af en wanen ons plots in de bergen. Zoals het een goede bergtocht betaamt, is de pret echter van korte duur. We gaan terug klimmen. Hiervoor verlaten we de blauwe route even. De steenmannetjes wijzen de weg naar de top van de tweede terril en het ultieme panorama van deze wandeling op 142 meter hoogte.

Stille genieters

We stappen terug naar het plateau. Voor ons ligt een uitgestrekte vlakte met twee groene heuvels en enkele spiegelende

meertjes. Op de achtergrond de mijn-schacht en het topje van de mijnekathedraal. Het uitgelezen moment om even stil te staan en te genieten, misschien wel met een drankje in de hand. De route gaat verder naar beneden en we betreden de Stiemer- en Bosbeekvallei. Water is hier de rode draad en zorgt voor een aparte aanwezigheid van fauna en flora. Gelukkig houden de vlonderpaden onze voeten droog. Bij de Hornszeevijver vinden we opnieuw een mooi rustplekje. Als afsluiter kan je nog wat opsteken over de geschiedenis van de Schans van Waterschei. En terug bij de steenkoolmijn van het Thorpark kan je je helemaal verdiepen in die andere geschiedenis: het Limburgse mijnverleden. Ex-mijnwerkers vertellen je graag hun verhaal in het Mijndepot. Of geniet van een welverdiend drankje onder de indrukwekkende schachtbok. Voor elk wat wils, en dat is ineens de beste beschrijving voor deze wandeling.

Wandeling
Thor Park in het
Nationaal Park
Hoge Kempen

Startplaats?
Thor Park, André
Dumontlaan 67
in Genk

Lengte?
7,6 km,
10.700 stappen
in 2 uur

Signalisatie?
Volg de blauwe ruit

Meer info:
wandeleninlimburg.be

2.000 jaar geschiedenis tussen de akkers

In Zuid-Limburg stapt de Gingelomse burgemeester **Patrick Lismont** (sp.a – Goesting) recht de geschiedenis in. “Onze gemeente heeft het geluk om zes prachtige Romeinse tumuli, of grafheuvels, te hebben.”

Een heldere hemel, weidse akkers, en dan plots twee Romeinse grafheuvels.

4,2 km

Wandeling
Gallo-Romeinse tumuli

Startplaats?
Vorsen kerk,
Brouwerijstraat in
Gingelom

Lengte?
4,2 km, 5.700 stappen
in een uur tijd

Signalisatie?
Rode pijlen

Nodig?
De hele weg is verhard, geen speciale schoenen nodig

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Met de Twee Tommen, de Drie Tommen en de Avernassetom beschikt Gingelom over de grootste concentratie Gallo-Romeinse grafheuvels in een straal van nauwelijks 1,5 km. “De historische waarde is van groot belang”, weet burgemeester Lismont. “Daarnaast kan je er genieten van prachtige vergezichten in een heuvelachtig landschap. Ook kan je er de batterijen opladen in een van de vele B&B’s.”

De tocht start in Vorsen, een deelgemeente van Gingelom. Al snel gaat de straat over in een smal, verhard pad met aan beide kanten fruitplantages. Na een paar honderd meter maken de fruitbomen plaats voor uitgestrekte akkers. Windmolens en een kleine kerktoeren doorbreken de helderblauwe lucht. Voor ons doemen twee met gras begroeide heuvels op, een aan elke kant van het fietspad. Wanneer we dichterbij komen, zien we dat er rechts nog een derde tombe ligt. Via gemaaide paadjes

en een houten pad tussen de twee rechertombes kan je de heuvels van alle kanten bekijken. Een infobord maakt duidelijk dat deze drie heuvels wel degelijk een bewijs vormen van de Romeinse aanwezigheid in onze contreien en niet het werk zijn van een reusachtige mol. Een zeer gezellige picknickplek onder jonge fruitbomen draagt bij aan de charme van deze site.

Roofvogels

Het is bijzonder om te bedenken dat dit landschap er in de Romeinse tijd ongeveer hetzelfde moet hebben uitgezien: uitgestrekte akkers en fruitbomen, al waren dat uiteraard geen laagstamplantages maar hoogstamboomgaarden. Heren der had je een ‘villa’: de Romeinse versie van een groot landbouwbedrijf. Van die villa’s vinden we helaas niets meer terug, maar het zijn de rijke eigenaars die onder deze heuvels werden begraven.

Onder de middelste tombe vond men overigens talloze voorwerpen, die aan de dode werden meegegeven.

Tijd om onze tocht verder te zetten. We vervolgen de weg tussen de akkers. De ideale plek om roofvogels zoals buizerds en torenvalkjes te spotten. Het pad klimt omhoog, waardoor het uitzicht nog beter wordt. Van hieruit zien we opnieuw twee grafmonumenten opdoemen (Twee Tommen), maar ook de Drie Tommen. En als we goed kijken, zien we in de verte een zesde, grotere grafheuvel, de zogenaamde Avernassetom. Gingelom telt dus maar liefst zes Romeinse grafheuvels. Wat verderop slaan we rechtsaf en zo wandelen we recht naar de Twee Tommen toe. De Tweetombenweg leidt ons verder door de velden, die na een poosje weer plaats maken voor fruitbomen. Al snel duikt de gedrongen toren van het kerkje van Vorsen weer voor ons op.

Een tocht door de geschiedenis van Zelem

Erik Van Roelen (CD&V) neemt ons mee doorheen de Vallei van de Zwarte Beek in Halen. “Ideaal om tot rust te komen, de zorgen even opzij te zetten en om van de natuur te genieten in elk seizoen en in alle weersomstandigheden.”

De vallei van de Zwarte Beek staat steeds garant voor ongerepte natuurpracht. En met wat geluk spot je tussen de weilanden een watersnip.

7,9 km

Wandeling
Vallei van de
Zwarte Beek
in Zelem

Startplaats?
Dorpsstraat 34
in Zelem

Lengte?
7,9 km, of 10.600
stappen in 2 uur

Signalisatie?
Volg de rode
driehoek

Nodig?
Bij nat weer zijn
laarzen
aangeraden,
anders stevige
schoenen.

Meer info:
wandeleninlimburg.be

De Halense burgemeester Erik Van Roelen (CD&V) herontdekte het afgelopen jaar vele mooie stukjes natuur en historische plekken in zijn stad. “Opvallend wat wij hier allemaal hebben op wandelafstand. Er zijn de holle wegen in Loksbergen en Zelk, de heuvels en de fruitplantages, het helmenpark, onze twee musea en een reeks oorlogsmonumenten.” Een trip doorheen de vallei van de Zwarte Beek en bossen van Hees omschrijft Van Roelen als een topmedicijn.

Er zijn voldoende parkeerplaatsen op het kerkplein van Zelem. De wandeling vertrekt er aan de vroegere pastorie van het dorp. Het prachtige gebouw uit 1865 vormt een belangrijk onderdeel van de dorpskern. We lopen de straat uit en komen aan het domein van het Loboskasteel, een ander stukje geschiedenis uit Halen. Nu staat hier een herenhuis en hoeve, maar het voormalige kasteel zou dateren uit 1330. We verlaten het centrum en trekken de natuur in. Hou hier je ogen goed

open want tussen de weilanden kan je misschien een watersnip spotten. In Vlaanderen kan je de watervogel bijna niet meer vinden, maar de Vallei van de Zwarte Beek speelt een sleutelrol in het behoud van de soort. We passeren de Zwarte Beek ter hoogte van het plankenpad aan de Broekstraat. Als een lang lint wurmt de beek zich tussen de heuvels in Zelem. Langs het wandelpad kom je nog twee oude meanders tegen en één van de mooiste panorama’s op de route.

Limburg aan de zee

Een kilometer verderop staan we op de hoogste top in de wijde omgeving: zo’n 52 meter boven de zeespiegel. Dit is een getuigenheuvel. Nu kunnen we het ons nauwelijks voorstellen, maar zo’n 7 miljoen jaar geleden lag Limburg aan de zee. Voor de kustlijn vormden zich zandbanken van ijzerzand. Toen de zee zich terugtrok, versteenden deze zandbanken tot Diestiaan zandsteen. Zij bleven als

getuigen achter in de verder vrij platte Lage Kempen. Op onze route botsen we even later op een landduin, verscholen onder de grond van het bos. Geen zandduin zoals aan de kust dus. Je moet wel goed kijken, want de duin werd tijdens de mijnbouw bedekt met dennenbomen. Verderop verandert het uitzicht opnieuw. Nu stappen we door graslanden waar je grote grazers kan tegenkomen. Een honderdkoppige kudde Aberdeeen-Angusrunderen wordt hier ingezet om aan natuurbeheer te doen. Het hooi van de drogere graslanden wordt gebruikt om het vee te voederen. De grazers zorgen voor een gevarieerd landschap. En ze zijn niet alleen. Herders komen hier met kuddes Drentse heideschape. Zij voorkomen dat de heide dichtgroeit met grassen en bomen. Met hulp van de runderen en schape streeft Natuurpunt hier naar een open vallei met meer waterrijke plekken. Zo willen ze de Vallei van de Zwarte Beek in ere herstellen met de typische kenmerken uit het verleden.

Ideaal schuiloord tegen rovers

Burgemeester **Marc Heselmans** (CD&V) uit Ham snuift meermaals de frisse lucht op in het natuurgebied Gerheserheide. "Het is een prachtig stukje natuur in onze gemeente", aldus Heselmans. "Er is keuze uit meerdere uitgestippelde routes. Bovendien is het gebied goed toegankelijk en er is voldoende parkeerplaats in de buurt."

Den Tus is een ven gevuld met zuur regenwater.

Wie Gerheserheide zegt, zegt ook Den Tus. Het is een prachtig natuurlijk ven of een waterplas. En dat midden in het bos met een uitzonderlijke fauna en flora tot gevolg. Den Tus is een mooie extra attractie tijdens een rustige tocht doorheen het groen.

Schuilen tegen rovers

We vertrekken aan de parking van De Vuvuzela in Ham (knooppunt 2). We gaan door het bos (18), een stukje over verharde ondergrond (16 en 15) en zo terug het bos in (13 en 50). Aan de linkerkant zie je de Lourdesgrot liggen, verscholen in het groen. Deze grot werd gebouwd in de 19de eeuw in de kerk van Oostham. Tijdens de oorlog werd de grot volledig verwaarloosd. Uiteindelijk werd ze in 1959 afgebroken. Een groepje mijnwerkers vond dat jammer en bouwde de Lourdesgrot volledig opnieuw op

in de bossen van de Warande. We wandelen verder richting knooppunt 11. Onderweg passeer je de Schans van Gerhees uit de 17de eeuw. Een fort dat werd opgetrokken middenin een ven. Hierdoor werd het een ideaal schuiloord, waarin de streekbewoners zich konden verschansen tegen roversbendes. Na al die tijd ziet de schans er nu uit als een beboste landduin. Maar wie goed kijkt, ontdekt nog de overblijfselen van de wallen en grachten. Via een vlonderpad bereik je naast knooppunt 11 een uitkijkpunt naar de Schans van Gerhees.

Zuur maar mooi

Vervolgens gaat het richting Heppen in Leopoldsburg (20), knooppunt 10 en 8. Nu zitten we in het hart van natuurgebied Gerheserheide. Typisch hier zijn de zandgrond en met dennenbossen begroeide duinen. Maar zo is het niet

altijd geweest. De landduinen ontstonden na de laatste ijstijd, zo'n 10.000 jaar geleden, door de wind. De dennenbossen daarentegen zijn heel wat recentier. Tot in de 19de eeuw was Gerheserheide een uitgestrekt heideterrein, met hier en daar vennen en boomopslag. De schaarse bewoners leefden toen ook van de heide. Natuurpunt probeert dit landschap te herstellen, in de hoop het gebied terug aantrekkelijk te maken voor de mysterieuze nachtzwaluw. Verderop passeren we sterrenplekje 'Den Tus' (6 en 62). Dit ven is natuurlijk gevuld met zuur regenwater. Het werd verkozen tot één van de 20 mooiste plekjes van de Lage Kempen. De zuurtegraad van het water zorgt hier voor een unieke flora. Ten slotte vervolgen we de tocht om via knooppunt 62 en 61 terug bij de start aan knooppunt 2 te komen.

9,5 km

Wandeling
Lourdes Grot en Gerheserheide

Startplaats?
Parking van De Vuvuzela, Tuinstraat 1 in Ham

Lengte?
9,5 km, zo'n 2 uur

Signalisatie?
Volg de wandelknooppunten:
2 – 18 – 16 – 15 – 13 – 50 – 11 – 20 – 10 – 8 – 6 – 62 – 61 – 2

Meer info:
www.ham.be

Langs de Warmbeek en erfgoed

Rik Rijcken (Pro), burgemeester van Hamont-Achel, start zijn tocht aan De Kluis van Achel. "Een plek met een rijke geschiedenis waar we hopelijk binnenkort vanop het terras weer kunnen genieten van een heerlijke Achelse trappist."

Op je tocht langs de Warmbeek passeer je stukjes Achelse geschiedenis, zoals Den Tomp en de Achelse Kluis.

Onderweg doorkruis je de vallei van de Warmbeek met zijn weidelandschappen en afwisseling van dennen- en loofbossen. "Je komt door mooie natuurgebieden, maar snuift ook heel wat lokale geschiedenis op. Er is niet alleen de Kluis, maar eveneens het 18de-eeuwse De Waag of waaghuis, waar de graanoogst gemeten werd. Daarnaast is er nog molen den Tomp uit 1630 en via de Kastanjedreef kom je langs de 17de-eeuwse Laathoeve. De moeite om te ontdekken." De route start aan de Achelse Kluis. We stappen langs de Kluizerdijk om even verderop de Warmbeek over te steken. Het pad loopt langs bloemrijke weides die de aandacht trekken, maar vergeet hier ook niet even achterom te kijken voor een mooi zicht op de abdij.

We stappen een dennenbos in waar we even later een grote vijver passeren. Lange tijd werd deze volledig overwoekerd door parelvederkruis, een uitheemse plant die zich erg snel kan voortplan-

ten. Afgelopen jaren werden hier grote natuurherstelwerken uitgevoerd door het Regionaal Landschap Lage Kempen en de stad Hamont-Achel. In de toekomst hopen we dat onder andere de zeldzame heikkikker hier zijn thuis zal vinden. Je kan hier alvast de watervleermuis, beekprik en gevlekte witsnuitlibel ontdekken.

Trekvlot

Even verderop is er een mooi rustplekje langs het Beverpad. Dat is een leuke belevingsroute voor jong en oud. Maar die is voor een andere keer, wij volgende onze knooppuntenwandeling verder. We wandelen langs een bessenkwekerij waar je in de zomer kan komen plukken. Waaghalzen onder ons kunnen hier de vijver oversteken via een trekvlot. De route loopt verder langs de Warmbeek. Die we even verderop via een touwenparcours opnieuw oversteken. Het pad leidt ons uit de bossen, langs

een vistrap die ervoor zorgt dat vissen stroomopwaarts kunnen zwemmen, en 't Mulke, een oude watermolen waar je bij mooi weer terecht kan voor een lekker hoeve-ijsje.

Hier maken we ook kennis met het planetenpad. Dit is door de stad en sterrenwacht De Noorderkroon aangelegd. We komen voorbij een kleine geologische tuin en De Waag. Hier moest in de 18de eeuw verplicht het graan uit de dorpen Achel, Lille en Hamont gewogen worden. Later werd het een gewone boerderij. De route gaat verder langs de Patersbosbeek en de Beverbeekhoeve, het oudste gebouw van Hamont-Achel. De bomen bieden hier volop schuilplaatsen voor verschillende vleermuissoorten, die je 's avonds kan spotten. We besluiten de route langs een mooi pad onder kastanjabomen en staan terug aan de Achelse Kluis.

11,8 km

Wandeling
De Grootte Heide

Startplaats?
De Kluis, aan de Kluis 1 in Hamont-Achel

Lengte?
11,8 km, of 15.900 stappen in 3 uur

Knooppunten?
105 – 106 – 104 – 103 – 193 – 190 – 188 – 192 – 181 – 182 – 174 – 172 – 183 – 116 – 186 – 115 – 112 – 110 – 108 – 106 – 68 – 105

Nodig?
Waterdichte wandelschoenen

Meer info:
www.degrootteheide.eu

Wandelparadijsje van de zusters

De Hasseltse burgemeester **Steven Vandeput** (N-VA) gaat al eens wandelen in de Herkenrodebossen. "Dit gebied is niet alleen prachtig vanwege de bossen en landbouwgronden. Er hangt ook heel wat geschiedenis aan vast."

De tocht langs bossen en weilanden eindigt in beschermd gebied, waar je even vergeet dat je in Hasselt zit.

6,5 km

De route die burgemeester Vandeput verkiest, is zes kilometer lang. "Mijn hond is een teckel. De wandeling mag dus niet te lang zijn", lacht hij.

We parkeren aan sportcentrum Ten Hove in Kermt. Niet aan Herkenrode dus, want dit bos ligt niet aan de bekende abdij. De Herkenrodebossen zijn een restant van het Grotenbos, een uitgestrekt bosgebied dat in de 17de en 18de eeuw grotendeels in handen was van Herkenrode. De zusters haalden hier hun hout en lieten er hun vee grazen.

Anno 2021 is dit grote, aaneengesloten gebied van bossen, weilanden en akkers tussen de dorpskernen van Kermt, Stevoort en Spalbeek grotendeels in handen van het Agentschap van Natuur en Bos, die er een wandelparadijsje van maakten. In het gebied ligt ook een eikenbos met onder meer heide in de ondergroei. De oude boskern wordt als

natuurreservaat beheerd. Dat betekent dat het gebied beschermd is.

Vlinders aan het speelbos

We lopen langs de hondenweide naar een grote speelzone, waar ook picknickbanken staan. Hier splitst de rode route. Wij lopen rechtdoor, over een breed wandelpad waar vlinders volop genieten van de zon en de vele bloemen langs de weg - en wij ook.

Jonge bosjes, historische bosbestanden en weilanden wisselen elkaar af. De onverharde paden slingeren zich een weg tussen de bomen. Hier en daar passeren we een beekje, en aan de open plekken speuren we de lucht af op zoek naar roofvogels. Zoals de wespendif, die elk voorjaar vanuit Afrika arriveert om hier te broeden.

We steken de Kermtstraat over en volgen een private, maar opengestelde veldweg

langs een bomenkwekerij, waarna we een prachtig stukje bos induiken. Ook hier wisselen loofbossen af met velden.

Kuieren over trage wegen

Poelen, hagen en houtkanten dragen bij aan de sfeer van dit oude cultuurlandschap. Ze zijn ook heel belangrijk voor heel wat dieren, waaronder de hazelmuis. Dit zeldzaam, donzig nachtdiertje heeft nood aan een gevarieerd landschap waar hij volop zaden, vruchten en noten vindt. Het is hier zo rustig dat we helemaal vergeten dat we in Hasselt zijn. Wanneer we de Kermtstraat weer oversteken, lopen we over een oude buurtweg. Deze weg was al te zien op de Atlas der Buurtwegen uit 1842. We kuieren nog door een paar mooie stukken bos, waar bosanemonen in het voorjaar een wit tapijt langs de bospaden vormen, en komen weer aan het speelbos.

Wandeling
Verborgen moois
Herkenrodebossen

Startplaats?
Ten Hove in Kermt

Lengte?
6,5 km, 8.700 stappen
in 1u 30 min

Signalisatie?
Volg de rode pijl
tegenwijzerzin

Nodig?
Laarzen of waterdichte schoenen zijn
aanbevolen bij nat weer.

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Vogels spotten in Hechtel-Eksel

Burgemeester **Jan Dalemans** (Open VLD) van Hechtel-Eksel moet niet ver zoeken naar een plekje om tot rust te komen. "Ik steek thuis de straat over en kom al in de Resterheide uit. Ik zoek er de rust op, al kan het goed zijn dat je er een reetje tegenkomt."

De Resterheide is de ideale plek om verschillende watervogels te spotten, zoals de aalscholver en de blauwe reiger.

5,6 km

Burgemeester Dalemans herontdekte het wandelen het afgelopen jaar. "Doordat ik zoveel wandelingen heb gemaakt, besef ik nu nog meer hoe mooi de bossen in Hechtel-Eksel zijn." De burgemeester woont vlakbij zijn favoriete wandeling. "De route die ik liefst volg, is ongeveer acht kilometer lang. Dat is dus perfect om na een lange werkdag te doen."

De parking bij de Begijnenvijvers is de startplaats van onze wandeling door Resterheide, dat deel uitmaakt van het grote avonturenbos Bosland. Hier starten meerdere kindvriendelijke routes, wij wandelen vandaag langs het Reigerpad. Onze wandeling start meteen met een fraai uitzicht over de enorme vijvers. Een deel van dit unieke natuurgebied is gereserveerd voor passieve recreatie, het ander deel is een waardevol en beschermd natuur- en broedgebied dat beheerd wordt door Natuurpunt. De Begijnenvijvers worden gevoerd door de

Bollisserbeek, die in het noorden van het wandelgebied zijn brongebied heeft en verder stroomafwaarts samenvloeit met de Dommel die verderop in Nederland in de Maas uitmondt.

Springtest

We steken de Bollisserbeek over via een hangbrug - wie dit te avontuurlijk vindt, kan ook de gewone brug nemen - en passeren een uitkijktoren. Daar heb je een erg mooi uitzicht over de Begijnenvijvers en kan je verschillende watervogels spotten zoals de aalscholver, ijsvogel, blauwe reiger,... Vergeet dus zeker je verrekijker niet.

We vervolgen onze tocht en komen langs de Begijnenvijversheide, een mooi hooilandje. Hier bloeit in het voorjaar onder andere het moerasviooltje. Wanneer we terug langs het bos komen, slaan we een smal bospad in om zo op een

brede zandweg uit te komen, die iets verder opnieuw het toeristisch fietspad oversteekt. We wandelen verder met aan de linkerkant een mooi groot weiland en aan de rechterkant een dicht loofbos. Na een afslag naar rechts zien we een leuke grote picknickplek. Kinderen worden hier uitgedaagd zich te meten met verschillende dieren in een grote 'springtest'.

Bloemen en bijen

We vervolgen het Reigerpad en hebben vanaf de weg een mooi uitzicht over de Schuydensweyer: een vochtig en bloemrijk gebied waar zeldzame planten en dieren thuis zijn. De site werd vernoemd naar de vroegere eigenaars die er destijds een ondiepe viskweekvijver hadden. Via een poortje verlaten we dit vochtige grasland en bewonderen nog het mooie bijenhotel voor we via het bos terug op het startpunt van de wandeling belanden.

Wandeling
Reigerpad door
Resterheide,
Bosland

Startplaats?
Begijnenstraat 5
in Hechtel-Eksel

Lengte?
5,6 km, 7.600 stappen
in 1u 30min

Signalisatie?
Blauw reigertje

Nodig?
Stevige wandel-
schoenen en een
verrekijker

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Langs kastelen, vierkantshoeves en akkers

“Heers heeft maar liefst vijf bewegwijzerde wandelgebieden”, telt een trotse burgemeester **Kristof Pirard** (VLDUMONT). “Wie houdt van een iets langere wandeling met prachtig afwisselende landschappen, adviseer ik de gele route van de Greenspot in Heks.”

De wandelroute in Heks voert je langs akkers, hoogstamboomgaarden en de spoorwegbedding van de 'zwarte tram'.

12 km

Wandeling
Greenspot Heks

Startplaats?
De Horne, Brugstraat
30 in Heers

Lengte?
12 km,
16.100 stappen in
3 uur

Signalisatie?
Volg de gele recht-
hoek in wijzerzin

Meer info:
wandeleninlimburg.be

In de vele weidse uitzichten spot je onder meer statige boerderijen en het knappe kasteel van Heks. “Je passeert ook langs de bijzondere boomtenten in de Tranendreef. Als je even overschakelt op de oranje route ontdek je eveneens de kunstige vleermuizengrotten. Heers is als het ware een diamant die je perfect al wandelend kan verkennen”, prijst hij zijn gemeente verder aan.

We vertrekken aan De Horne, een prachtig gebouw dat al in de 19de eeuw dienst deed als herberg. We volgen een rustige weg tussen hagen, weiden, hoogstamboomgaarden en populierenplantages. We steken de Heksiaan, die naar het Kasteel van Heks leidt, over en lopen een veldweg op, de uitgestrekte akkers in. Graan, maïs, hagen en bosjes wisselen elkaar hier af. Na een paar bochten komen we op een recht, onverhard pad.

De zwarte tram op het spoor

Hier liep van 1900 tot 1956 een tramspoor. De tram vervoerde bieten en arbeiders naar de suikerraffinaderij van Oreye, maar ook schoolkinderen en arbeiders van de Luikse staalfabrieken en de steenkoolmijnen. Omdat de tram zoveel roet uitstootte, werd hij al snel ‘zwarte tram’ genoemd. Het tracé van het tramspoor voert ons naar het Monnikenhof, een van de grootste vierkantshoeves van Haspengouw. De huidige gebouwen dateren uit de 17de en 18de eeuw, maar de geschiedenis van deze voormalige abdijhoeve gaat terug tot in 1174.

Slapen in boomtenten

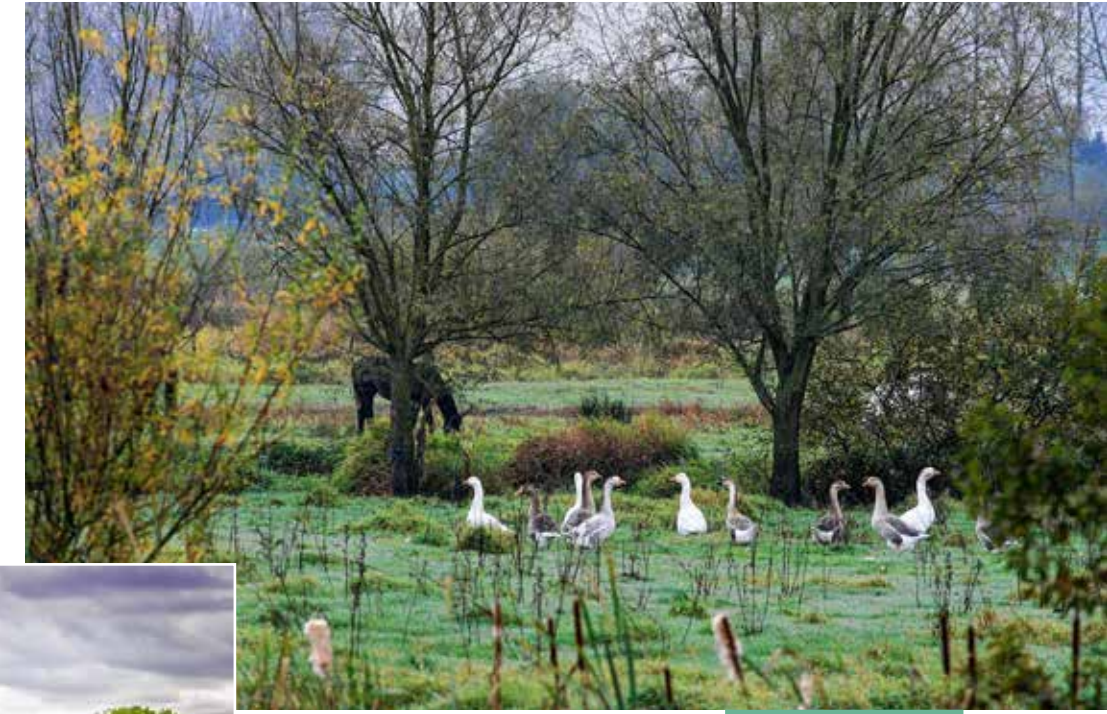
We wandelen verder over een straat die een weids uitzicht op de akkers biedt. En slaan dan links een onverharde weg in, die naar een prachtige platanendreef leidt. Deze maakt deel uit van het

kasteeldomein van Heks. Hier kan je in de zomer, na reservatie via Toerisme Borgloon, overnachten in traanvormige boomtenten. Een idee van kunstenaar Dré Wapenaar, die zijn creatie ‘Tranendreef’ doopte. Via akkers, fruitbomen en enkele imposante hoeves wandelen we naar een kerk, waarnaast een roodgeverfd herenhuis ligt: het Kasteel van Bommershoven. Een smalle weg tegenover de kerk leidt ons langs boomgaarden, velden en kasteelhoeve Terhove met haar uitgestrekte kasteelpark. Wat verderop doen we het Kasteel van Widooie aan. Veldwegen, fietspaden en rustige straten leiden ons via akkers en boomgaarden naar Vechmaal. Met Hoeve Henisdaal en het kasteel van Heurne, met haar witte kasteelhoeve, kunnen we ten slotte nog twee indrukwekkende gebouwen afvinken op ons lijstje van bezienswaardigheden op deze route. Zo komen we terug bij de vertrekplaats aan De Horne.

Door drassige laagvlakten

De burgemeester van Herk-de-Stad, **Bert Moyaers** (Vooruit), trekt op pad doorheen het Schulensbroek. “Het is een rustige wandeling in een zeer mooi gebied, met veel diertjes. Ik kom er helemaal tot rust.”

Het beschermde natuurgebied Schulensbroek, waar het gakken van ganzen alomtegenwoordig is.

5,2 km

Wandeling
Schulensbroek

Startplaats?
Kiezelweg 117 in
Herk-de-Stad

Lengte?
5,2 km, 7.100 stappen
in 1u 20min

Signalisatie?
Volg de blauwe ruit
Belangrijk? Honden
verplicht aan de
leiband

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Burgemeester Moyaers houdt zijn werkvergaderingen tegenwoordig in het Schulensbroek. “We bespreken daar dus al wandelend onze agendapunten,” legt hij lachend uit. Maar de burgervader komt ook helemaal tot rust in het natuurgebied. “Je hebt er zulke mooie landschappen. Je kan er bovendien niet alleen heel wat vogels spotten, maar ook reetjes. Die komen natuurlijk niet heel dichtbij, maar toch mooi om zien”, besluit de burgemeester. We vertrekken aan De Sint-Janstoren in de Herkse deelgemeente Schulen. In de buurt staat het beschermd monument ook wel bekend als de ‘Oude Toren’. Het is een overblijfsel van een 15de-eeuwse kerk. Via de Beerbostraat stappen we naar een onverhard paadje in de richting van een landschap van hooi- en weilanden, knotwilgen en poelen.

Trechter van rivieren

We bevinden ons in het Schulensbroek, één van de grootste natuurreservaten

van Vlaanderen, dat Europese bescherming geniet. In dit moerassig gebied inventariseerden kenners al meer dan 450 plantensoorten. De Vrienden van het Schulensbroek zorgen, samen met lokale landbouwers, voor een passend beheer. Ze krijgen daarbij hulp van schapen en Franse runderen van het ras Blonde d’Aquitaine. Zo’n 90% van het regenwater dat in Haspengouw valt, stroomt via beken door het Schulensbroek. We lopen een stuk langs de Herk op en zien nog talloze waterlopen en grachten. Een fietspad leidt ons naar een picknickbank. Hier genieten we van het weidse uitzicht over het laagland.

Eeuwenlang stond dit gebied meermaals per jaar onder water, wat weleens tot ernstige overlast leidde in de omliggende dorpen en de stroomafwaarts gelegen stad Diest. Met de aanleg van een wachtbekken, het Schulensmeer, trachtte men in de jaren 70 het water in te dijken.

Gakkende ganzen

We vervolgen onze weg tussen de velden en drassige hooilanden. Het gakken van ganzen is hier alomtegenwoordig en we zien reigers en aalscholvers overvliegen. Met meer dan 250 soorten is het Schulensbroek een paradijs voor vogelliefhebbers, waaronder weidevogels, die op de grond broeden. Daarom moet je je viervoeter absoluut aan de leiband houden. Zelfs de visarend komt hier weleens een vers visje uit de sloot graaien. Om hem te spotten, moet je echter veel geluk hebben. We beklimmen de buitendijk, vanwaar we het Schulensmeer in de verte zien blinken. Wat verderop dalen we de trappen af en duiken opnieuw de velden in. Fietspaden en rustige straatjes leiden ons terug naar het centrum van Schulen.

In het spoor van Jan Zonder Vrees

De burgemeester van Herstappe, **Leon Lowet** (GB-IC), stapt de geschiedenis in op de Jan Zonder Vrees-route. De valleien, landbouwvelden en rust, zijn de drie dingen die hem naar deze plek lokken.

De wandeling biedt een ongebreideld uitzicht over de velden.

5 km

Wandeling
Jan Zonder
Vrees-route

Startplaats?
Dorpsstraat 6 in
Herstappe

Lengte?
5 km, 6.750 stappen
in 1u 10 min

Signalisatie?
Volg de groene pijlen

Nodig?
Wandelschoenen

Meer info:
www.routeyou.com

Ook de geschiedenis van de vallei van Jan Zonder Vrees spreekt hem aan. Jaren geleden is daar namelijk een veldslag geweest. "Maar eigenlijk is het een ideale wandeling om even uit te waaien. Veel mensen gaan daarvoor naar zee, maar hier kan je dat ook perfect doen", lacht de burgemeester. We volgen de Dorpsstraat langs enkele hoeves en een handvol huizen. Al snel laten we de bebouwing achter ons en dat hoeft niet te verbazen: met haar 1,35 km² is Herstappe de kleinste gemeente van Vlaanderen.

Heilig Huisje

We komen op een verkeersluwe, smalle betonbaan vanwaar we een ongebreideld uitzicht over de velden hebben. Wat verderop wordt het een holle weg omgeven door bomen en struiken, waar het krioelt van de vogels. Aan een picknickbank kijken we even van de route af

via een onverhard paadje, naar het Heilig Huisje. Deze eenvoudige, stenen kapel stamt uit de 15de eeuw en herinnert aan de Slag van Othée. Op 23 september 1408 nam een leger van 50.000 ongetrainde burgers uit Luik en Tongeren het hier op tegen 35.000 geoefende militairen, aangevoerd door Jan Zonder Vrees, hertog van Bourgondië. Twee uit de kluiten gewassen lindebomen spreiden hun bladerdek beschermend over de kapel uit. Het Heilig Huisje staat op het hoogste punt nabij Herstappe en dat zullen we geweten hebben. Van hier kijken we uit over de velden. We zien de kerk van Rutten, de Onze-Lieve-Vrouwebasiliek van Tongeren en de Genkse mijnterrils.

Leeuweriken in concert

We keren terug naar de holle weg, die verder naar beneden daalt. We slaan linksaf, en wandelen over een verkeerslu-

we weg langs de kabbelende Ezelsbeek. Rechts zien we de beek, bosjes en weilanden met populieren, links strekt zich een glooiend lappendeken van akkers uit, waarboven we op verschillende plekken torenvalkjes zien bidden.

Nadat we een poeltje en een hoogstamboomgaard passeren, stijgt de weg. We wandelen richting de kerktoeren van Rutten, maar slaan voor het dorp naar links, een hooggelegen weg tussen de velden in. Kwikstaartjes en zwaluwen vliegen af en aan. Een prachtig concert, gebracht door veldleeuweriken die hier blijkbaar veelvuldig op de velden voorkomen, begeleidt ons op onze weg terug naar Herstappe. Op het vertrekpunt genieten we nog even na op de 'Babbelbank', een ontmoetingsplek voor de Herstappenaars.

Een oud stukje Limburg aan Bovy

Mario Borremans (Goed), burgemeester van Heusden-Zolder, gaat al eens wandelen in domein Bovy. "Tijdens deze wandeling van ongeveer vijf kilometer kom je zoveel tegen. Zo zie je er bijvoorbeeld de kluis van Bolderberg uit 1673", zegt de burgemeester.

Vanop de 60 meter hoge Bolderberg heb je een prachtig uitzicht over de vijvers en het kasteel van Terlaemen.

5,4 km

Wandeling
Bolderberg

Startplaats?
Galgeneinde 22 in
Heusden-Zolder

Lengte?
5,1 km, 6.900 stappen
in 1u 15min

Signalisatie?
Volg de blauwe ruit

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Niet alleen op Bovy zelf is het leuk om te vertoeven, ook daarrond is het fantastisch. "Net voorbij de Kluis moet je een berg opklimmen waarna je een prachtig zicht krijgt op het kasteel van Terlaemen met daarvoor de vijvers." De blauwe route vertrekt op Domein Bovy en gaat al snel stevig omhoog: we beklimmen de zestig meter hoge Bolderberg. Vanop de top kijk je uit over de vijvers en het kasteel van Terlaemen. Dit kasteel ligt in een 142 hectaren groot gebied, waarvan één derde bestaat uit vijvers. Het grootste gedeelte bestaat uit heidevelden, loof- en naaldbossen.

Adellijk bos

We dalen de berg weer af en komen voorbij de Kluis van Onze-Lieve-Vrouw van Loretto uit 1673. Zelfs vandaag nog woont er een kluisenaar, ook al is het momenteel een kluisenaarskoppel. Je

kan hier zelf je steentje bijdragen aan de vredesgedachte door een steen mee te brengen naar het pelgrimskruis. De kapel is iedere dag toegankelijk. We wandelen verder richting het bos van Vogelsanck. Het kasteeldomein Vogelsanck is één van de oudste adellijke lenen van ons land. In zijn duizendjarige geschiedenis is het landgoed slechts één keer verkocht. Graaf Jan-Willem de Souza y Pacheco verkocht het kasteel en de rechten op 25 juni 1741 aan baron Gilles de Villenfagne. Tot op de dag van vandaag wordt het kasteel bewoond door baron de Villenfagne de Vogelsanck. Het kasteel zelf zien we niet op de blauwe wandeling.

Plezier verzekerd

Ondertussen wandelen we langs een natter gedeelte van de heide, aan de oevers van de vijvers van Terlaemen. Even

opletten bij de oversteek van de Terlaemenlaan. We wandelen richting Circuit Zolder, om dan af te buigen naar een tweede heuvel: de Galgenberg van 60 meter hoog die je via de steile trappen beklimt. Aan de overzijde van de berg zien we Domein Bovy alweer liggen. Domein Bovy behoorde van de 12de tot en met de 18de eeuw toe aan de abdis van Averbode. In de 19de eeuw kwam het domein in handen van Jozef Bovy, voormalig gouverneur van Limburg, die aan het domein zijn naam schonk. Het is een groot park met vijvers, bossen en weides. Op Domein Bovy valt heel wat te beleven voor jong en oud. De kinderen zullen er zich zeker amuseren met de boerderijdieren, de speeltuin of op verkenningstocht met Martin de IJsvogel.

Op bedevaartstocht naar de Kluis

De Hoeseltse burgemeester **Werner Raskin** (VLD Plus) trekt met ons op pad naar Greenspot Vrijhern. "Deze wandeling is voor mij speciaal omdat ik getrouwd ben in de Kluis van Vrijhern", vertelt de burgemeester.

Volgens Raskin is die kluis één van de belangrijkste gebouwen binnen de gemeente. "Nergens in Limburg staat er nog zo eentje. Het is dan ook een echte aanrader om onze interactieve kluisnaarstocht te doen. Je wandelt door de Haspengouwse natuur met meidoornhagen en hoogstamboomgaarden. Dat combineer je met leuke weetjes uit de omgeving. Voor mij is het echt een mooie nostalgische wandeling." We maken een goede start: vanop de parking lopen we rechtstreeks door het groen, langs een hoogstamboomgaard en populieren waarvan de kruinen versierd zijn met maretakken. We stappen in de richting van de Kluis van Vrijhern, waar we een ommetje door de fraaie moestuin maken.

Net als in Italië

De kluis bestaat uit een woongedeelte, een voormalig schooltje dat nu dienst doet als café, en een kapel. Dat 18de-

eeuws gebedshuis vormt een exacte kopie van het 'Heilig Huisje van Nazareth' in het Italiaanse bedevaartsoord Loreto. Ook de kapel in Vrijhern, met haar prachtige interieur, vormt al eeuwenlang het einddoel voor heel wat bedevaartstochten. We stappen verder en wandelen door een rustiek cultuurlandschap van velden, weilanden, laagstamboomgaarden en bosjes naar Sint-Huibrechts-Hern. We volgen een straat waar huizen en velden na een poosje plaatsmaken voor hagen, boomgaarden en bosjes. Zo komen we aan het kasteel van Hardelingen, een fraai 19de-eeuws bouwwerk. Op deze plek stond eerder een middeleeuwse herenhoeve.

Doornkappers

Onze route loopt verder langs het kasteelpark en enkele weilanden met monumentale bomen. Bosjes en lange hagen dragen bij aan het groene karak-

ter. Veel van die hagen bestaan uit meidoorn, een stekelige plant die het vee in de weiden en uit de boomgaarden houdt. Er groeien hier zoveel meidoornhagen, dat het de inwoners van Hoeselt de bijnaam 'doornkappers' opleverde. We komen even op adem op een bankje onder het bladerdak van een linde, die het gezelschap heeft van een kapelletje met als opschrift 'Christus op de koude steen' en een 17de-eeuwse grenspaal. Hier genieten we van een weids uitzicht over de velden en bosjes. Vandaar volgen we een fietspad tussen de velden, en via een draaipootje duiken we een veldweggetje in dat ons naar een weelderig bosje brengt. Dan komen we weer tussen de akkers en volgen een verhard fietspad. Even later wordt dat een onverharde weg tussen de weiden, boomgaarden en enkele huizen. We lopen nog een klein stukje over de straten en slaan dan een veldweggetje in dat ons recht naar de Kluis toe leidt.

Al van bij het vertrek ben je omgeven door het groen, zoals dit prachtig stukje langs met maretakken begroeide populieren.

6,8 km

Wandeling
Greenspot Vrijhern

Startplaats?
Kluisstraat 1 in Hoeselt

Lengte?
6,8 km,
9.200 stappen in
1u 45min

Signalisatie?
Volg de oranje bol

Nodig?
Waterdichte wandelschoenen

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Tussen geschiedenis en oerlandschap

Alain Yzermans (Vooruit) van Houthalen-Helchteren trekt op pad in en rond Kelchterhoeve, volgens de burgemeester een van de mooiste plekjes in Limburg. "Het is mijn favoriete locatie om tijdens een stevige natuurwandeling helemaal 'zen' te worden. Het is een oerlandschap en je ademt er de geschiedenis van onze gemeente in, waar de Abdijhoeve ons terugbrengt naar de Norbertijnen uit de elfde eeuw."

Avontuurlijke wandelaars kunnen zich aan de vijvers wagen op de wiebelbrug. Verderop word je beloond met een prachtig heidelandschap.

9,1 km

Wandeling
Kelchterhoeve-
Ten Haagdoorn,
De Wijers

Startplaats?
Kelchterhoevestraat 7
in Houthalen-
Helchteren

Lengte?
9,1 km,
12.300 stappen
in 2u 15min

Signalisatie?
Volg de gele zeshoek

Nodig?
Het pad is
grotendeels
onverhard, stevige
wandelschoenen zijn
aangeraden

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Kelchterhoeve groeide de voorbije jaren uit tot een toplocatie voor zachte recreatie. "Maar vele inwoners zijn ook verknocht aan dit prachtig wandeldomein op de grens van de weidse purperen Tenhaagdoornheide. De indrukwekkende kastanjedreef, de routenetwerken, de eeuwenoude eik, de ecologische speeltuin, het nieuwe multimovepad en een picknickvlonder maken samen met diverse biotopen van deze plek een groene trekpleister voor jong en oud."

We vertrekken aan de Abdijhoeve van Kelchterhoeve. Een stukje geschiedenis uit de streek want de hoeve werd al in 1228 gebouwd door de Norbertijnen van Floreffe. We volgen de gele route richting de eerste vijvers. Waterliefhebbers zitten hier meteen goed: je kan door het water plonsen via de wiebelbrug. Wie zijn voeten liever droog houdt, kan op veilig spelen via de bovenste brug. We wandelen verder langs het militair

domein in de richting van het loofbos. Dit is één van de oudste bossen van de streek. Menige eik, berk, beuk en kastanjeboom hebben hier honderden jaren op de teller. Tussen de bomen door zien we een volgende vijver en hoeve verschijnen. We komen aan bij Hoeve Mienke, die haar naam dankt aan de laatste bewoonster: Philomene (Mienke) Catharina Beertens. Via het infopaneel en de ErfGoedApp kom je alles te weten over de geschiedenis van deze plek.

Schappen tellen

De route loopt verder via het plankenpad over het water van de vijver achter de hoeve. We maken een snel ommetje langs het eiland, waar je een spel kan spelen, en vervolgen onze weg door het bos. Even opletten bij de oversteek van de Weg naar Zwartberg, waarna we stilaan in de natte heide van Ten Haagdoorn

komen. Hier bepaalt de Laambeek het landschap. Kronkelend baant de stroom zich een weg door de heide. Terwijl we verder wandelen komen we op de grens met de droge heide van Ten Haagdoorn. Samen met de Teut in Zonhoven is dit één van de meest waardevolle heidelandschappen in Limburg. Om de heide in stand te houden, wordt ze begraasd door schapen. Een deel van de kudde trekt rond onder begeleiding van twee herders met hun herdershonden. Het andere deel blijft ter plekke en graast binnen een raster. Dankzij de begrazing en de moderne manieren van heidebeheer voelen heel wat dieren, zoals de gladde slang, de boomleeuwrik en de tapuit, zich thuis op deze heide. Via het heidegebied wandelen we verder richting vakantiecentrum De Bosberg, en komen zo ook weer terug op Domein Kelchterhoeve. We sluiten af aan de oudste eik van het domein. Er wordt gefluisterd dat hij maar liefst 750 jaar oud is...

Natte voeten en ongerepte natuur

Kinroois burgervader **Jo Brouns** (CD&V) stapt in het Stramprooierbroek, dat deel is van Grenspark KempenBroek, de geschiedenis én de stilte in. "Je wandelt vlakbij Nederland, of langs de grens die mee de de geschiedenis van dit gebied bepaald heeft."

In volle bloei of onder een witte sneeuwlaag: het Stramprooierbroek, een van de stilste plekje in Limburg, is steeds betoverend mooi.

10,4 km

Wandeling
Stramprooierbroek in het Kempen-Broek

Startplaats?
Woutershof,
Grootbroekstraat 46,
Kinrooi

Lengte?
10,4 km, goed voor zo'n 2u 30min wandelpret

Signalisatie?
Oranje bol

Nodig?
Laarzen of stevige, waterdichte schoenen

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Smokkelroutes doorkruisten het 'Broek', dat ook een toevluchtsoord voor ont-snapte krijgsgevangenen was. "Natuur en geschiedenis gaan hier hand in hand. Bovendien hebben de beheerders gekozen om de natuur hier haar werk te laten doen, zich te laten uitleven", zegt Brouns. "Ongerepte natuur, water en stilte zijn de ingrediënten voor een prachtige wandeling op een plek waar veel gespeeld mag worden."

Starten doen we aan het Woutershof, waar we route langs de Abeek volgen. Terwijl we de asfaltweg langs weilanden en akkers afwandelen, krijgen we in de verte al zicht op de moerasbossen van het Grootbroek, die mee deel uitmaken van het Kempen-Broek. Tijd om het asfalt in te ruilen voor een veldweg. Dat we in een moeras wandelen, merken we ook aan het pad. Op een regenachtige winterdag is het hier wel erg modderig. Na een kleine kilometer slaat het pad linksaf, het bos in. Al snel stoten we op beversporen:

we zien een 'glijbaan' waar de bever het water ingaat, met erachter afgeknaagde boompjes die haast op potloden lijken.

We pauzeren even bij het kapelletje midden in het bos. Ooit lag ernaast het Unjerhorst, een hoeve aan een hoge zandrug - of horst - waar de boeren en turfstokers hun middagdutje deden. Unjeren, in het lokale dialect. Even verder geeft een glooiend zandruggetje je natte voeten respijt. En kan je rondkijken om de mooie moslaag op de boomstammen te bewonderen.

Beverchips

Aan het einde van dit pad kom je weer uit aan De Lossing. Dit oude afvloeiingskanaal volgen we, tot we 500 meter op een beverdam stoten! Een klein watervalletje stroomt door de dam van takken, op de dikke bomen barst het van knaagsporen. Wanneer De Lossing de Abeek kruist, volgen we die laatste stroom. Al snel pas-

seren we een grensmaal, die al sinds 1843 de grens tussen Nederland en het toen nog prille België markeert. Nu steken we over naar de andere oever, maar niet zonder eerst van het uitzicht en de stilte op de Broekmolen te genieten.

Op de weg terug valt nog eens op hoe moerassig het is: de dode bomen staan in het water, het schaafsel van de bomen ligt overal verspreid. Beverchips, dus. Na ongeveer een kilometer duiken we rechtsaf een begrazingszone in, pal tussen de grazende gallowayrunderen en konikpaarden. 800 meter voorbij de begrazing moeten we linksaf. Alleen is de route hier 'tijdelijk afgesloten', aldus het bordje, omdat het er te modderig is. Dus lopen we rechtdoor, de blauwe route op. We blijven rechtdoor wandelen met de Breeërstadsbeek aan onze rechterzijde, ook al gaat de route van blauw naar groen. Dat doe je tot aan punt 195, waarna je weer bij de start uitkomt. Met natte voeten, maar een opgefrist hoofd.

Schatkamer van vochtig Haspengouw

Burgervader **Tom Thijsen** (CD&V) trekt in Kortesseem zijn wandelschoenen aan voor een tocht doorheen Zammelen. "Het is een mooie groene parel in Kortesseem."

De Zammelse schatkamer verstaat onder een wit tapijt.

6,4 km

Wandeling
Greenspot
Zammelen

Startplaats?
Kerk van Zammelen,
Sint-Amandusstraat
in Kortesseem

Parkeren
kan achter
buurthuis 't Zoalke

Lengte?
6,4 km,
8.600 stappen
in anderhalf uur

Signalisatie?
Volg de oranje
bollen in wijzerzin

Nodig?
Waterdichte
schoenen

Meer info:
wandeleninlimburg.be

De uitgestippelde tocht kreeg het green-spot-kwaliteitslabel opgeplakt. "Terecht, we zijn trots op dit uniek natuurgebied", volgens burgemeester Thijsen. "Eveneens knap is dat een team van vrijwilligers van Natuurpunt Toeteleer Kortesseem deze groene schatkamer mee onderhoudt. Zammelen is de ideale plek om je even te ontkoppelen en om dicht bij de natuur te komen."

We vertrekken aan het charmante kerkje van Zammelen, een pittoresk dorp dat bij Kortesseem hoort. Aan het einde van de straat duiken we een valleibosje in, waar vanaf maart de eerste voorjaarsbloeiërs voor kleur zorgen. Je begrijpt meteen waarom ze natuurreservaat Zammelen een 'groene schatkamer' noemen in de zomer. In dit historische bos kapt de dorpsbewoners vroeger hout. De basis van de stam lieten ze staan, waarop er nieuwe scheuten ontstonden. Het resultaat? Grillige, meerstemmige bomen. Een lust voor het oog.

Een vlonderpad met trapjes en bochten brengt ons naar een brug over de Mombeek. Verderop komen we op het tracé van het voormalige fruitspoor dat nu dienst doet als fiets- en wandelpad. We proberen ons voor te stellen hoe hier tot 1957 dagelijks treinen reden volgeladen met fruit, suikerbieten en aardappelen. We genieten van mooie uitzichten over de glooiende velden, boomgaarden en bosjes die samen de vallei van de Sint-Annabeek vormen.

De geschiedenis in

Even verderop verlaten we het fruitspoor en stappen we tussen de velden en hoogstamboomgaarden naar Gors-Opleeuw. Maar liefst vier kastelen en enkele monumentale vierkantshoeves herinneren aan de middeleeuwse geschiedenis van dit dorp waar de tijd lijkt stil te staan. Als je net voor het centrum van Gors even van de route afdwaalt, de Martinusstraat in, kom je aan een

ommuurde wijngaard, waar de char-donnaydruiwen van de Haspengouwse kwaliteitswijn Clos d'Opleeuw rijpen. Wij volgen de route verder en komen langs het fraaie, witte kasteel van Gors met haar statige park met monumentale bomen. Op de plaats van dit 19de-eeuwse kasteel stond voorheen een middeleeuwse burcht. De hele dorpskern ademt geschiedenis, met haar historische hoeses, huizen, pastorie, en de Sint-Martinuskerk. Let zeker ook op de fraaie, rode dorpspomp uit 1845.

We wandelen het dorp uit en staan opnieuw tussen de velden. Het pad leidt ons in de richting van de Mombeekvallei. We kruisen ruige bosjes en trotseren een korte klim die ons terug naar Zammelen brengt. Daar genieten we een laatste keer van het prachtige uitzicht over de vallei voor we onze wandelschoenen aan de wilgen hangen.

Vogels spotten aan de Maas

De Lanakense burgervader **Marino Keulen** (Open Vld) trekt zijn stapschoenen aan in het mooiste dorp van Vlaanderen. "Oud-Rekem is een middeleeuwse stad op mensenschaal."

Even stoppen in Herbricht, en genieten van het uitzicht over de machtige Maas.

15,4 km

Wandeling
Oud-Rekem in
RivierPark Maasvallei

Startplaats?
Colmonterveld in
Lanaken

Lengte?
15,4 km, of 20.800
stappen in bijna
4 uur tijd

Signalisatie?
Volg de oranje bol

Nodig?
Waterdichte
wandelschoenen,
het pad is groen-
deels onverhard

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Burgemeester Keulen: "Gezelligheid en hartelijkheid plus horecabeleving in een historische kader typeren dit stukje Lanaken." Ook natuurliefhebbers komen in deze regio ruimschoots aan hun trekken. "Natuurgebied Oude Weerd ligt vlakbij. De Zuid-Willemsvaart loert eveneens om de hoek. Wie richting Boorseme wandelt, waant zich op een plek waar Georges Simenon zijn zoveelste stukje over Maigret kan schrijven. Geef uw ogen de kost op deze zeer gevarieerde lus en geniet."

Starten doen we op de parking aan Colmonterveld. Zo wandelen we eerst een stukje door Oud-Rekem. Het dorp werd in 2008 nog als mooiste van Vlaanderen bekroond. Dus zeker de moeite. Het sfeervolle centrum is autoluw, waardoor het de ideale plek is om op het gemakje te beginnen stappen. We verlaten het dorp en steken de Zuid-Willemsvaart over. Dan gaat de tocht langs landbouwvelden tussen

Uikhoven en Herbricht. Een deel ligt in de bedding bij de Maas, bij hoog water kan dit blank komen staan. Ook het dorp Herbricht zelf ligt in overstromingsgebied. Al bevindt het zich op een natuurlijke hoogte in het landschap, het plaatsje kan bij extreem hoog water toch overstromen. Ongeveer 10 jaar geleden gebeurde dat een laatste keer.

Vogelparadijs

Vervolgens wandelen we langs een prachtig stukje Maasoevers in een buitenbocht van de rivier. Aan de overzijde, in Itteren, zijn werken uitgevoerd om de Maasdorpen beter te beschermen tegen hoogwater. Hierdoor is de bedding lager komen te liggen en staat een deel van het gebied vaak onder water. Het is een waar paradijs voor allerhande watervogels die hier af en aanvliegen of ronddobberen op het water. Zeker een pauze waard. Ter hoogte van Hochterbampd volgt

de oranje lus de fietsdijk. Wie nog wat meer wil genieten van de Maas kan er hier voor kiezen om even van het pad af te wijken en verder te struinen langs de oevers. Fout lopen is geen optie want je komt vanzelf weer uit op de oranje wandellus net ten noorden van Smeermaas.

Na Smeermaas leidt de wandeling ons langs de landerijen van het kasteel van Hocht. Op deze plek werd in 1180 een cisterciënzerabdij gesticht door de heren van Pietersheim. In Neerharen steken we weer een kanaal over. Dit is het kanaal Briegden-Neerharen dat de verbinding vormt tussen het Albertkanaal en de Zuid-Willemsvaart. Hier is ook een sluis, met wat geluk passeert er net een schip. Het laatste stuk van de wandeling volgt het jaagpad van de Zuid-Willemsvaart met tot slot een klein uitstapje door een van de charmantste straten van Neerharen.

Door het militair verleden

Burgemeester **Marleen Kauffmann** (CD&V) van Leopoldsburg gaat vaak wandelen op de Leopold I-route. "Het is een mooi gebied en het vertelt de geschiedenis van onze gemeente."

Tijdens je tocht door Leopoldsburg via de Leopold I-route wordt de geschiedenis van Het Kamp tastbaar.

5,5 km

Wandeling
Leopold I-route

Startplaats?
Albert I-plein
in Leopoldsburg

Lengte?
5,5 km, 7.050 stappen
in 1u 20min

Signalisatie?
Volg de oranje
zeshoek met
afbeelding van
Leopold I

Meer info:
www.leopoldsburg.be

"Je komt veel erfgoed tegen van de tweede helft van de 19de eeuw", en dat vindt de burgemeester een grote troef. "Je kan dus echt de geschiedenis opsnuiven. Bovendien zijn er ook prachtige natuurgebieden. Voor mij is deze route dan ook een pareltje omdat je zowel van de natuur kan genieten als iets kan bijleren. Absoluut één van mijn favorieten."

Het Albert I-plein is het vertrekpunt van onze route door Leopoldsburg. We stappen voorbij het kerkje van de Karmel en slingeren door de straten richting het commando van het Kamp van Beverlo. Dit is het lokale informatiepunt van Defensie. Vooraan op het terrein staat een replica van een strotut die in de beginperiode van het Kamp (1835) diende als onderkomen voor 24 soldaten. Honderden van deze hutten stonden in lange rijen opgesteld. In schril contrast met dit primitieve logement zie je aan de andere kant van de weg het paviljoen waar vroeger de plaatsofficier woonde.

We volgen rechts de Koningin Louisa-Mariaalaan tot het einde, steken de Leopold II-laan over en gaan het park in. Aan de rechterkant bevindt zich de Belgische militaire begraafplaats, het oudste kerkhof van de gemeente. Door de Kampenaars wordt het nog wel eens het "Duitse kerkhof" genoemd. Deze plek was namelijk een belangrijke opleidingsplaats voor de bezetter tijdens WO I. In het militair hospitaal werden zwaargewonde Duitsers verpleegd. Velen onder hen stierven en werden begraven op dit kerkhof. Even verderop lopen we ook nog langs de begraafplaats van het Britse Gemenebest. Het terrein is een gift van het Belgische volk uit dankbaarheid voor de buitenlandse militairen van de lucht-, zee- en landmacht die hun leven gaven voor onze vrijheid.

De Dreef der Zeven Zuchten

We vervolgen onze route langs het Koninklijk Park tot aan de Zegeplaats.

Hier stond tot 1913 een alarmkanon dat bewoners waarschuwde bij brand of dreiging. We wandelen verder over De Dreef der Zeven Zuchten, die zijn naam dankt aan het gezocht van soldaten die hier afscheid namen van hun lief. De route vervolgt langs het monument 'Tacambaro'. Dat werd gebouwd ter nagedachtenis van de Belgische soldaten die in 1865 sneuvelden in Mexico. Zij vochten met een Frans bezettingsleger ten dienste van Maximiliaan van Oostenrijk. Hij werd, onder meer door Frankrijk, tot keizer van Mexico gekroond wat leidde tot een volksoverstand. De route loopt nog verder langs het Oud Militair Hospitaal, het gemeentehuis en tal van andere bezienswaardigheden uit de rijke geschiedenis van Leopoldsburg. Zo komen we opnieuw aan op het Albert I-plein.

Wandelpret met vlinders

De Lommelse burgemeester **Bob Nijs** (CD&V) is een grote fan van het Kattenbos. "Het gebied biedt voor elk wat wils: lange uitgestippelde routes voor fervente wandelaars, terwijl de vlinderwandeling superleuk is voor de kinderen."

Kunstwerken, vers geurende dennenbossen en heide: variatie troef in het Kattenbos.

"Ook de schattentocht van Don Quichot is en blijft een topper", zegt de burgervader, die het gebied roemt om zijn grote variëteit in natuur. "In het Kattenbos wandel je door de geurende dennenbossen langs één van de mooiste stukjes heide. Je vindt in het gebied voldoende rust- en picknickplekjes. De zone rond de Leysensmolen is mijn favoriet." Vlinderwandelaars beginnen goed geïnformeerd aan de tocht. Aan de start staat een infobord boordevol weetjes over de vlinder. We kiezen de korte route van 2,2 kilometer, die handig aangegeven wordt met groene rechthoeken, en ideaal is om met kinderen te doen. Wie zin heeft in een langere wandeling kan hier ook starten aan een tocht van 6,5 of 9,4 kilometer.

Leuke doe-opdrachten

Wandelen de bocht om en komen een eerste infoplek tegen met weetjes

over de ontwikkeling van vlinders en een leuke doe-opdracht voor kinderen. We vervolgen onze tocht langs het brede pad dat door het bos slingert. Bij een mooie waterplas houden we even halt om te genieten van het uitzicht. Net voorbij de waterplas kan je even van de route afwijken (ter hoogte van het knooppunt 146) om te spelen in het goed versholven wilgenspeelbos. Voldaan van al dat spelen vervolgen we de route tot aan de rups, één van de werken van natuurkunstenaar Will Beckers langs het pad. Daar wacht de volgende doe-opdracht voor de kinderen. Wat verderop worden de ouders dan weer verwend met een mooi uitzicht over de heide. Kom zeker nog eens terug om van die pracht en praal te genieten in augustus, als alles in bloei staat.

Vlindercocon

Benieuwd naar de volgende fase in de

ontwikkeling van de vlinder, wandelen we verder tot aan de vlindercocon. Een mooi kunstwerk waar de kinderen eens kunnen binnen gluren. Het pad kronkelt vervolgens verder het bos in, waar we aan de laatste stop de vlinder in volle glorie ontdekken. De ideale plek om nog een laatste foto te maken. En ook de uitgelezen plaats om je hond even uit te laten in de hondenloopzone die zich hier bevindt. Dan rusten ons nog de laatste 500 meter tot aan de startplek. Na al dat wandelen hebben we een hongertje gekregen. Er staat een picknickbank aan de start, maar wij beslissen om een beetje terug te wandelen en in de winterzon te genieten van wat lekkers aan de picknickplaats bij de Leysensmolen.

2,2 km

Wandeling
Vlinderwandeling door het Kattenbos in Bosland

Startplaats?
Zandstraat, Lommel

Lengte?
2,2 km, zo'n 3.000 stappen en een halfuur wandelplezier (maar trek best meer tijd uit voor doe-opdrachten).

Signalisatie?
Groene rechthoek

Nodig?
De wandelroute loopt langs halfverharde paden. Makkelijke stap schoenen zijn aangeraden.

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Een tocht over de Venusberg

De Lummense burgervader **Luc Wouters** (CD&V) is dikwijls terug te vinden in de natuur in Lummen. De Venusberg is terecht verkozen tot één van de mooiste plekjes in het Regionaal Landschap Lage Kempen, klinkt het trots. "Van Meldert gaat het richting de Venusberg waar u onderweg onder meer passeert aan de internationaal befaamde paardenkliniek EquiTom."

De Venusberg biedt je een prachtig uitzicht op de Vallei van de Zwarte Beek.

Om de top te bereiken, wandel je door tal van holle wegen. "Misschien kom je onderweg wel 'hossemennekes' tegen", lacht Luc Wouters. "Volgens de legende poetsten zij 's nachts de vuile potten en pannen die de inwoners van de Holstraat buitenzetten. Zetten de inwoners propere potten buiten, vonden ze die 's ochtends vuil terug." Tijdens de tocht ga je van de lage vallei van de Zwarte Beek naar de hoge heuvelruggen terug naar beneden, naar de vallei.

Typisch voor deze streek zijn de vele knoteiken. Eiken die, net als knotwilgen, op zo'n 2 tot 4 meter hoogte worden geknot. Vroeger werd het snoeihout gebruikt voor bakovens of werktuigen. In de knoestige knotten ontstaan veel holtes waar bv. het steenuiltje dankbaar gebruik van maakt.

Wandel en geniet.

De St. Willibrorduskerk van Meldert is het startpunt van onze tocht. Een deel van het kerkje is gebouwd uit ijzerzandsteen, een roestbruine steen die vroeger uit groeves in de omgeving gehaald werd. We vertrekken en wandelen al snel door de Holstraat. Wij komen vandaag geen 'hossemennekes' tegen, de afwas zullen we straks thuis zelf moeten doen.

We stappen richting de Vallei van de Zwarte Beek. Onderweg kun je ijzerzandsteen tegenkomen, zo'n 7 miljoen jaar geleden gevormd. Vervolgens duiken we de heide in en beginnen aan de klim naar de top van de Venusberg. Natuurpunt doet hier aan heidebeheer om de purperen heide in augustus terug te laten bloeien. Boven op de top, aan het sterrenplekje vind je een uitkijkgat-

form en kijk je recht de prachtige Vallei van de Zwarte Beek in.

Oudste werktuig

Hoewel de naam 'Venusberg' allerlei wilde fantasieën oproept, is de juiste uitleg niet ver te zoeken. In 1665 heette deze berg al 'Venderberch', wat zoveel betekent als 'berg der vennen'. Toch moet deze berg al vóór 1665 een populaire plaats geweest zijn. Archeologen vonden door de jaren heen tal van oude werktuigen terug, die dateren van lang voor 1665. In de jaren '70 werd hier zelfs een soort hakwerktuig gevonden, dat lang als het oudste werktuig van Limburg bekend stond. We dalen de Venusberg af via een pittige holle weg, die bij regenweer behoorlijk modderig kan zijn. Langs met knoteiken omzoomde weilanden en akkers, keren we terug naar de kerk van Meldert.

6 km

Wandeling
Venusberg, Vallei van de Zwarte Beek

Startplaats?
Kerk Meldert, Zelemsebaan 1 in Lummen

Lengte?
6 km, 8.200 stappen in 1 u 30 min

Signalisatie?
Volg de blauwe ruit

Nodig?
Verrekijker mag mee om boven op de top nog meer van het panorama te genieten.

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Ideaal voor gezinnen en vogelspotters

Aan mooie wandeltochten in zijn stad heeft de Maaseikse burgemeester **Johan Tollenaere** (Open Vld) geen gebrek. "Moeilijk kiezen dus", vindt de burgemeester. "De tocht doorheen Aldeneik behoort in elk geval tot mijn favorieten."

Genieten van prachtige uitzichten.

2,7 km

Wandeling
Aldeneik,
RivierPark Maasvallei

Startplaats?
Herenlaakweg in
Maaseik

Lengte?
2,7 km, goed voor
3.700 stappen in zo'n
40 minuten

Signalisatie?
Volg de groene
rechthoek

Meer info:
wandeleninlimburg.be

"Meestal brei ik er de lus rond de jachthaven van Marec nog aan vast", zegt de burgervader. "Ik maak graag lange wandelingen." Deze wandeling doorheen het charmante dorpje mag dan wel niet zo lang zijn, toch heeft ze veel te bieden. "Je krijgt er onder meer een beeld op de transformatie van de ontgrondingsite naar de wijngaard op grond van de stad. Daarnaast is het genieten van uitzichten op de plas, de haven, de beverburcht, het kerkje van Aldeneik, en zo kan ik nog wel een tijdje doorgaan."

De wandeling start op de parking aan de Meynekomplas in het Heerenlaakgebied. Deze omgeving werd na grindwinning omgevormd tot een mooi landschapspark. De grootste plas wordt gebruikt voor waterrecreatie, maar die laten we vandaag links liggen. De groene wandellus ligt rond de kleinere plas en is ingericht op het ritme van de natuur.

Zoeken naar bevers

We kiezen deze wandeling om de veel-

zijdigheid: volledig in het groen en toch toegankelijk voor kinderwagens. Een ideale tocht dus voor gezinnen die uit zijn op een toertje door de natuur. Maar ook vogelspotters komen aan hun trekken tijdens deze korte tocht. Watervogels en andere soorten hebben hier vrij spel. Wij kunnen onze ogen goed de kost geven. Langs de route kronkelt de Bosbeek zijn laatste kilometers om dan in de Maas uit te monden. We wandelen een stuk tussen de stroom en de Meynekomplas. Met wat geluk zie je een bever. Ons zit het deze keer niet mee, maar wel vinden we sporen van zijn werk. Er liggen heren en der omgeknaagde bomen. En als we goed kijken, zien we de wissels waar de bevers in en uit het water komen. Prachtig om te zien hoe de natuur het hier stilletjesaan overneemt.

Pauze bij Aldeneyck

Halverwege de wandeling gaat de route door Aldeneik. Dit gezellige dorpje werd groot onder invloed van Harlindis en

Relindis. Vanuit dit 'Oud Eycke' ontstond het 'Nieuw Eycke' dat we nu kennen als Maaseik. Het gebied heeft een rijke cultuurgeschiedenis: straatjes, brugjes en kapelletjes nemen je mee terug in de tijd.

In Aldeneik steken we de Bosbeek een tweede keer over en keren zo terug richting ons vertrekpunt. Stap aan het einde van de wandeling niet onmiddellijk terug de auto in, maar steek eerst even de straat over aan de parking van Heerenlaak. Daar kan je in de luwte van een kleine wijngaard van het Wijndomein Aldeneyck even rustig gaan zitten op een bank. Hier heb je een prachtig zicht op een ruime bocht van de Maas. Aan de overkant van de Maas zie je soms galloways grazen in het Nederlandse natuurgebied aan de Dilkensplas.

Op het dak van het Nationaal Park

Burgemeester **Raf Terwingen** (CD&V) van Maasmechelen ging als kind vaak wandelen in de Mechelse Heide en is na al die jaren nog steeds fan. "Je kan met een zandtrap naar boven. Daar heb je een prachtig uitzicht over de gemeente."

In augustus en september staat de heide in bloei, maar ook in de andere maanden is de Mechelse Heide adembenemend mooi.

5,3 km

Voor burgemeester Terwingen brengt de Mechelse Heide enkele herinneringen naar boven. "Het gebied ligt vlak aan mijn geboortehuis. Bovendien loopt er een pad dat nog aangelegd is door mijn vader. Hij was toen burgemeester van Maasmechelen en voorzitter van Home Fabiola, een vakantiehuis voor kinderen met een beperking. Daarom heeft hij daar een verhard pad gelegd, zodat het ook toegankelijk is voor rolstoelgebruikers."

Op een boogscheut van het bekende Terhills, ligt de "toegangspoor Mechelse Heide". Maasmechelen herbergt hiermee een aantal van de populairste routes van het Nationaal Park Hoge Kempen. Bij vertrek lopen we een klein stukje over het zandloperpad, een 1,5 kilometer lang, verhard pad, ideaal voor rolstoelgebruikers of kinderwagens. Maar wij volgen de blauwe route en die gaat onverhard verder richting bos.

Uniek stukje natuur

We wandelen hier aan de voet van het

Kempens Plateau. Een open plek in het bos zorgt niet alleen voor mooie heide, maar ook voor een uniek veenmostapijt. Deze veenmossen hebben er tienduizenden jaren over gedaan en zijn heel kwetsbaar: eroverheen lopen kan jarenlang sporen nalaten.

Even later komen we op een ruimer stuk open vlakte met heidegewassen. We zijn wat vroeg, maar in augustus en september toert deze heide het landschap om in een paars schilderij. We wandelen verder door een holle weg omgeven door heide en heuvels, best uniek in onze streek. Dit stuk van de route loopt dan ook gelijk met de langeafstandswandeling die het hele Nationaal Park doorkruist.

Net als op vakantie

Na de holle weg, beginnen we langzaam aan de beklimming van de hoogste top van het park. Links heb je prachtige vergezichten over de twee zandgroeven. Eén daarvan is nog in werking om zuiver kwartszand te winnen, maar er is

afgesproken om deze bedrijvigheid af te bouwen. Niettemin zorgt de aanwezigheid van de waterplassen voor een extra vleugje vakantiegevoel.

En als kers op de taart heb je op de top (104 meter) een panorama over de Hoge Kempen en de Maasvallei. Bij helder weer kijk je makkelijk tot in Duitsland. Geniet even op het bankje met uitzicht op de terrils van Waterschei, Eisden en Luik, en bedenk door hoeveel geschiedenis je hier bent omringd.

Bij het afdalen merk je mogelijk de zwerfstenen op. Dit zijn grote keien die meer dan een ton wegen, en in de ijstijd door de Maas vanuit de Ardennen naar hier zijn gebracht. Een boeiende combinatie van geschiedenis en natuur om mee af te sluiten alvorens het zandloperpad je weer bij de parking brengt.

Wandeling
Mechelse Heide
in het Nationaal Park
Hoge Kempen

Startplaats?
Toegangspoor
Mechelse Heide,
Joseph Smeetslaan
280 in Maasmechelen

Lengte?
5,3 km,
6.800 stappen
in 1u 15min

Signalisatie?
Volg de blauwe ruit

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Romantische impressie van het boerenleven

Dries Deferm (CD&V) is een getrainde wandelaar en doorkruist wekelijks al stappend zijn Nieuwerkerken. De burgemeester kiest voor de Elsbroekwandeling. "Een gevarieerde tocht die zeer aantrekkelijk is en zeker wanneer de bloesems er zijn."

De tocht voert je niet alleen langs akkers en fruitplantages, ook een waterburcht en enkele historische hoeses liggen op de weg.

12 km

Wandeling
Elsbroekwandeling

Startplaats?
Kerkstraat 113
in Nieuwerkerken

Lengte?
12 km, 16.200
stappen in 3 uur

Signalisatie?
Volg de blauwe pijl

Nodig?
Aangename
wandelschoenen

Meer info:
www.nieuwerkerken.be

"Wij hebben het geluk over meerdere prachtige routes te beschikken. Elke deelgemeente heeft zijn eigen tocht", beschrijft Deferm. "Je leert het dorp als het ware langs een andere kant, en veelal van tussen het groen, kennen." Vanop het gemeenteplein vertrekken verschillende wandelingen. Wij kiezen dus voor de Elsbroekwandeling. Na enkele straten laten we het centrum achter ons en slaan een verkeersvrije weg in tussen de fruitplantages. In april geniet je hier van een prachtige bloesemzee.

Oorlog

Langs open velden, akkers en populieren komen we aan in Binderveld, de kleinste en meest schilderachtige deelgemeente van Nieuwerkerken. Via een rustige woonwijk stappen we naar de 19de-eeuwse Sint-Jan Baptistkerk. Op

het aanpalende kerkhof ontdekken we oude grafkruisen uit de 16de en 17de eeuw. De wandeling maakt een rondje langs de Molenstraat en een onverhard pad, dat ons via velden en fruitplantages naar het Kasteel van Binderveld leidt. Hier stond vanaf de 12de eeuw een waterburcht die het decor vormde voor heel wat veldslagen. Het kasteel werd meermaals verwoest en heropgebouwd. Het herenhuis dat je hier nu ziet, dateert uit 1634. De oude toegangspoort en het grachtensysteem van weleer kan je wel nog zien.

Historische hoeses

We wandelen terug naar de kerk, en zo de Hoogstraat in. Hier is het genieten van de rust en het boerenleven, dat echt nog in de straten leeft. We stappen voorbij boerderijen, kapelletjes, velden,

fruitbomen en nog meer fruitbomen. Op verschillende plekken reikt het zicht over de wijde omgeving ver.

De tocht gaat soms over veldwegen, maar loopt grotendeels over verharde wegen. Een daarvan is de Schelfheidestraat. Hier staan nog enkele oude hoeses uit de 18de eeuw. Op nummer 60 stappen we langs de 'Schelfhoeve'. Even verderop, passeren we langs nummer 44 de 'Schelfheidewinning'. Aan het eind van de straat staat er ten slotte nog een fraaie 19de-eeuwse vakwerkhoeve 'De Zwarte Stijlen'.

We steken de Diestersteenweg over naar een onverhard weggetje dat ons door een bosje naar de Heuvelstraat leidt. Die voert ons op haar beurt weer naar het centrum van Nieuwerkerken, en het eindpunt van de route.

Vakantiegevoel op de Oudsberg

Lode Ceyskens (CD&V), burgemeester van Oudsbergen, geniet regelmatig van een wandeling op De Oudsberg. "Wanneer je de top bereikt, wacht een prachtig panorama je op."

Het klimwerk wordt beloofd met een prachtig uitzicht.

10,6 km

De Oudsberg is een landduin die ongeveer vijftig meter boven de zeespiegel uitsteekt. De eyecatcher van een wandeling in dit gebied? Het uitzicht vindt de burgemeester. "De natuur is wel relatief vlak, maar bovenaan kan je het hele landschap overschouwen", vertelt de burgemeester. "Winter, zomer, herfst, 's morgens of 's avonds: op ieder moment geeft het zeer mooie tafereel."

Dus zetten we koers richting Oudsberg, het hoogtepunt van Duinengordel in het noorden van het Nationaal Park Hoge Kempen. Het eerste deel van deze wandeltocht loopt door naaldbossen die werden aangelegd in teken van de mijnbouw. Vanaf de kapel O.L.V. van Rust, duikt de heide op, en merk je ook dat de zandgrond lossier wordt. Bij deze kapel werd, bij de ontwikkeling van het Limburgs Fietsrouten netwerk door Regionaal Landschap Kempen & Maasland, in 1995 het eerste fietspad aangelegd. We wandelen door het Guitroderbos. Bij wandelwissel 200, verspreidt een prachtige open

vlakke met duinenheuvels en heide. De ondergrond bestaat uit duinenzand wat het vakantiegevoel een boost geeft.

Avontuur verzekerd

Enkele korte klimmetjes en afdalingen brengen ons tot aan de voet van de Oudsberg, de hoogste en bekendste landduin van Vlaanderen. Deze stijgt tot boven de boomkruinen uit, en vraagt dus iets meer klimwerk. Maar de inspanning wordt beloofd met een prachtig uitzicht op de ruime omgeving. Op de Oudsberg is het aangenaam vertoeven; kinderen spelen in de klimbomen of bouwen een hut, ouders nemen een rustpauze en de jongeren liggen ondanks de frisse wind, al te zonnebaden. Je kiest zelf of je naar beneden wandelt of loopt, avontuur verzekerd.

Krekel of nachtzwaluw?

De gele route leidt ons daarna recht over de landduin. Het pad kronkelt tussen

heide en bossen. Bij de kapel van O.L.V. der Bossen verlaten we het duingebied en verandert het landschap langzaam in bosgebied. De mooie dubbele paden maken het aangenaam wandelen. We trekken weer door het Guitroderbos en genieten van de rust. Op lente- en zomeravonden hoor je hier krekelconcerten, die zijn echter niet van de krekel maar van de nachtzwaluw. Het is trouwens dankzij het beheer van Agentschap Natuur en Bos dat meerdere diersoorten zich hier thuis voelen. Aan de rand van het bos spot je misschien een boomleeuwier, en rond de duinen vind je zandbijen en de bastaard zandloopkever.

Het laatste deel van de wandelroute brengt je naar de achterkant van de Commanderie, die momenteel wordt gerestaureerd en in de toekomst zal worden ingericht als poort tot het Nationaal Park.

Wandeling
Oudsberg in de
Duinengordel,
Nationaal Park
Hoge Kempen

Startplaats?
Phil Bosmansplein 1
in Meeuwen-Gruitrode (Oudsbergen)

Lengte?
10,6 km,
14.300 stappen
in 2u 30min

Signalisatie?
Volg de gele route

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Ijsvogels spotten langs de Dommel

Steven Matheï (CD&V), de burgemeester van Peer, moet niet ver de deur uit om de natuur op te zoeken in Hoksent-Molhem. Ook voor de geschiedenisliefhebber is deze wandeling een aanrader. "Je kan er vijf grafheuvels uit de ijzertijd terugvinden."

In de natte vallei van de Bollisserbeek kan je unieke fauna en flora spotten.

Voor burgemeester Matheï is dit de ideale wandeling om met zijn gezin te doen. Want het is niet enkel leuk voor de ouders, maar ook kinderen kunnen zich hier uitleven. "De fauna en flora rond de Dommel en de verschillende bruggetjes, watermolens en knuppelpaden zorgen er namelijk voor dat er heel wat te ontdekken valt."

We vertrekken op de parking bij kringwinkel Esmeralda en stappen voor de eerste keer richting de Dommel. Deze rivier ontspringt iets verder naar het zuiden in het gehucht Wauberg. De Dommel is hier nog smal, maar zal onderweg gevoed worden door verschillende bijrivieren om uiteindelijk als een brede stroom uit te monden in de Maas.

Ijsvogel

Hier in wandelgebied Hoksent-Molhem mondt de Bollisserbeek in de Dommel uit. De Bollisserbeek ontspringt in Hechtel

in het nabijgelegen wandelgebied Res-terheide. Grote delen van de Dommel werden in het verleden rechtgetrokken. Watering De Dommel, stad Peer en Natuurpunt hebben de afgelopen jaren in dit wandelgebied grote beheerswerken uitgevoerd om de Dommel opnieuw te laten meanderen.

Al snel merken we dat we echt in een natte beekvallei wandelen. Dit gebied heet Mullemer Bemden, en beemden zijn vochtige graslanden in beekvalleien. We wandelen via een knuppelpad verder over de venige ondergrond en genieten van de typische fauna en flora van een beekvallei. Misschien ontdek je onderweg wel de bos- of weidebeekjuffer of zie je de ijsvogel langslitsen.

Grafheuvels en wijn

We steken een breder pad over, langs de oude Watermolen van Molhem. Jammer

genoeg werd in 1966 het volledige maalwerk bij het molengebouw afgebroken. We wandelen verder via een knuppelpad, steken een brug over en verlaten de natte vallei stilaan. Meteen wordt de ondergrond een heel stuk droger en wandelen we door een dennenbos en langs de grafheuvels van Molhem. Wat later lopen we door een eeuwenoud landbouwschap met typische langgevelhoeves en houtkanten. Stad Peer heeft nog erg veel oude houtkanten en voert hier samen met Regionaal Landschap Lage Kempen een sterk beheer rond om dit typische landschap te behouden.

De route duikt een laatste keer een dennenbos in voor we terug de bewoonde wereld bereiken. Langs stadspark 'De Perre' en het centrum van de stad, gaan we via een heuse wijngaard terug naar het beginpunt van de wandeling.

12 km

Wandeling
Hoksent-Molhem,
Bosland

Startplaats?
Steenweg Wijchmaal
66 in Peer

Lengte?
12 km,
16.000 stappen
in 3 uur

Signalisatie?
Volg de paarse
markering

Nodig?
Waterdichte
wandelschoenen

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Door velden en bossen op de Groote Heide

De Peltse burgemeester **Frank Smeets** (CD&V) kan van thuis uit vertrekken richting Groote Heide. Hij volgt echter geen specifieke route doorheen het natuurgebied. "Ik kom daar zo vaak dat ik mijn weg er ondertussen wel ken."

Na een mooie tocht langs de meanderende Warmbeek, kunnen kinderen zich uitleven in de speeltuin.

8,2 km

De wandeling in het natuurgebied Groote Heide is ongeveer acht kilometer lang. Het is de perfecte tocht als je van landelijke rust houdt. "Bovendien loopt er de Warmbeek. Die vind ik prachtig omdat het een van de meest visrijke beken van Limburg is. Ook is hij nooit rechtgetrokken in de jaren 60 en 70. Hij heeft met andere woorden zijn natuurlijke vorm nog", aldus de burgemeester van Pelt.

We vertrekken aan de parking bij De Bosuil in Sint-Huibrechts-Lille. De mooie grote speeltuin en het gezellige terras lonken, maar dat is voor als we terug zijn. Wij wandelen voorbij de mobil-homeparking en langs de 'Boskapel', een klein maar fijn kapelletje. Iets verderop steken we de Warmbeek over die hier goed verscholen tussen de bebouwing stroomt. De wandeling gaat verder langs de buitenwijken van het Teutendorp Sint-Huibrechts-Lille.

Dennen voor de mijnen

We stappen richting velden en bossen. Via een smalle verharde weg lopen we tussen de akkers door en worden al snel beloond met de eerste mooie vergezichten over de velden. Dit stukje van de wandeling wordt muzikaal ondersteund door het geloei van koeien. Wij stappen verder en laten stilaan de verharde wegen achter ons en volgen het karrenspoor tussen de weilanden. Het mulle zand laat ons meteen merken dat we door de arme Kempen wandelen. Het typische weidelandschap verandert langzaam en aan onze linkerkant beginnen de bossen. Aan de rand van het pad zien we nog vele eiken en andere jonge loofbomen, maar verderop in het bos zijn er vooral dennenaanplanten. In deze arme zandgrond van de Kempen werden vorige eeuw immers overal dennenbossen aangeplant om stouthout te leveren voor de mijnbouw.

Speeltijd

We slaan een breed bospad in en komen uit achter het erf van een grote boerderij. Het pad loopt verder langs een mooi maar nat natuurgebiedje, hier krijgt de Warmbeek volop plaats om te meanderen. Stilaan laten we de bossen achter ons. Tussen de velden en akkers genieten we even van de mooie vergezichten, om even later opnieuw een dennenbos in te duiken.

De bomen maken plaats voor paardenweides, wij volgen een rustig karrenspoor door de velden. Stilaan gaan we terug richting bewoonde wereld en verharde wegen. Zo komen we terug aan bij ons vertrekpunt aan de Bosuil. Kinderen kunnen zich nog even uitleven op de speeltuin en dat terrasje hebben we ondertussen ook wel verdiend.

Wandeling
Sint-Huibrechts-Lille,
in De Groote Heide

Startplaats?
Bosuilstraat 4
in Pelt

Lengte?
8,2 km, 11.000 stappen
in 2 uur

Signalisatie?
Volg de oranje bol
in wijzerzin

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Langs mergelgroeves en -grotten

Burgemeester **Mark Vos** (CD&V) van Riemst trekt heel regelmatig zijn loopschoenen aan voor een stevige trip in Kanne. "Het is een gebied met prachtige natuur, die niet zomaar beschermd is."

Natuur en vooral stiltte vormen de rode draad doorheen de wandeling.

7,6 km

De wandeling in Kanne loopt door een heel gevarieerd landschap. "Deze lus verbindt Kanne met de voormalige groeve van ENCI in Nederland en met het natuurgebied Het Plateau van Caestert bovenop de mergelgroeve. Deze heeft een enorme cultuurhistorische waarde en biedt onderdak aan vele vleermuizen," vertelt de burgemeester.

We parkeren onder de kenmerkende hangbrug over het Albertkanaal en wandelen langs de Jeker naar het centrum van Kanne. Hier beginnen we aan de beklimming van de Sint-Pietersberg, de heuvelrug tussen Jeker en Maas, die zich uitstrekt van Maastricht, over Riemst en tot in Wallonië. Al snel genieten we van een mooi uitzicht: het eerste maar zeker niet het laatste van vandaag. Aan onze linkerkant zien we het kasteel van Neerkanne, en wat verderop de ingan-

gen van een mergelgrot. In de kleurrijke kalkgraslanden, die beheerd worden door Natuurpunt, lokken mediterrane bloemen en kruiden talloze vlinders en andere insecten.

Oehoenesten

We beginnen aan een bosrijke afdaling naar de ENCI-groeve, waar tot vorig jaar kalksteen werd ontgonnen voor cementproductie. De cementindustrie gaf dit gebied terug aan de natuur. De witte groeves, de waterplassen en de industriële gebouwen maken het uitzicht tot een dramatisch geheel. De groeves vormen overigens de ideale nestplaats voor oehoes, één van de grootste uilensoorten ter wereld. We klimmen omhoog naar een hellingbos, thuishaven voor maar liefst dertien vleermuissoorten en talloze vlinders.

Dolines

Wat verderop passeren we de 17de-eeuwse Caesterhoeve, die bij een verdwenen kasteel hoorde. Dit fraaie complex wordt momenteel volop gerestaureerd. We stappen door een bosje met monumentale bomen, veel klimop, bloeiende bloemen en diepe dolines. Dit zijn komvormige verzakkingen, die ontstonden doordat de onderliggende kalksteen door regenwater oploste. Wanneer we naar links kijken, zien we de Maas en enkele meren tussen de bomen schitteren. We wandelen door een open grasland naar de andere kant van het plateau, vanwaar we een ongebreideld uitzicht hebben op het Albertkanaal, Kanne en de witte hangbrug.

Een landweggetje kronkelt naar beneden, naar het Albertkanaal. Via het jaagpad wandelen we weer naar de parking.

Wandeling
Grenzeloos Kanne

Startplaats?
Parking onder de brug op de Grenadiersweg in Riemst

Lengte?
7,6 km,
10.300 stappen in bijna 2 uur

Signalisatie?
Volg de paarse piramide

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Verborgen fruitvallei als wandelparadijs

De waarnemend burgemeester van Sint-Truiden, **Jelle Engelbosch** (N-VA), wandelt graag in de fruitvallei. "Het meest bijzondere aan Sint-Truiden is dat je van het levendige stadscentrum meteen in de natuur stapt."

Heerlijk genieten van lekkere kersen die je vanaf het wandelpad kan plukken.

3,3 km

"Natuurgebied Volmolen, is lange tijd een verborgen plekje tussen de Molenbeek en de Logebeek geweest. Het voorbije jaar hebben heel wat mensen, onder wie ik, het herontdekt." Engelbosch looft ook de veelzijdigheid van de wandeling. "De wisselende uitzichten trekken me aan. Samen met mijn hond wandel ik het liefst op de grotendeels onverharde wegen langs weilanden, hooilandjes, poelen en hoogstamboomgaarden. Heerlijk genieten van de natuur."

Van aan de achterkant van het station volgen we de bruine X'en, die ons naar de Fabriekstraat brengen, waar de blauwe wandeling start. Wat verderop splitst de route. Wij gaan naar rechts, over een bruggetje achter volkstuintjes door het weiland in.

Natuur nabij de stad

We wandelen over de verkeersvrije Volmolenweg, die ons over de Mo-

lenbeek leidt. Gemoedelijk kabbelt de stroom door het landschap. Talloze vogeltjes houden zich schuil in de hagen en trakteren ons op een concert. Hun zang wordt begeleid door het ritselen van populierenbladeren in de wind. We wandelen door een lappendeken van akkers, fruitweiden en weilanden. Laagstamfruit wisselt af met hoogstamboomgaarden waar koeien onder de bomen liggen te herkauwen. Een groot deel van dit gebied wordt beheerd door de Watering van Sint-Truiden. We kuieren via een veldweg langs een boomgaard, het natuurgebied Volmolen in. In de verte zien we Stayen liggen, het stadion van STVV.

Glijbaan over de Molenbeek

We komen aan wat, zeker voor kinderen, het hoogtepunt van de wandeling is: een ruime speel- en picknickweide. Aan een poel kan je vanop vlonders het waterleven bestuderen en speelelemen-

ten zoals paaltjes en evenwichtsbalken nodigen uit tot spelen. Topattractie van dienst: een lange glijbaan en wiebelbrug over de Molenbeek.

We verpozen even op een van de picknickbanken, voor we verder trekken langs hoogstamboomgaarden met vooral kersbomen. Sommige zijn voorzien van bordjes waarop we de namen van oude variëteiten aflezen. Wij zijn nog wat te vroeg, maar als je hier in juni en juli passeert, mag je van de kersen proeven die je vanaf het wandelpad kan plukken. We komen terug aan de Volmolenweg en zo aan de volkstuintjes. Wie wil, kan de wandeling combineren met de lange-rode of oranje lus.

Wandeling
Verborgен Moois fruitvallei

Startplaats?
Boomgaardenstraat in Sint-Truiden. Parkeren kan aan het station of in de Fabriekstraat

Lengte?
3,3 km, 4.500 stappen in 50 minuten

Signalisatie?
Volg de blauwe ruit

Nodig?
Waterdichte wandelschoenen

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Op zoek naar de stilte

Fons Verwimp (Vooruit-SPIL) van Tessenderlo zoekt de stilte op in Gerhagen. Dat mag je letterlijk nemen. "Dit stukje natuur is erkend als stiltegebied. Ideaal voor wie eens op zijn eentje een stuk wil doorwandelen om de zaken op een rijtje te zetten."

Niets dan stilte. Het stiltegebied in Gerhagen bewijst dat je niet alleen industrie aantreft in Tessenderlo.

Tessenderlo kreeg in 2005 er ineens tal van hectare bos bij toen prins De Merode zijn eigendom verkocht. De gemeente maakte het openbaar toegankelijk. "Tessenderlo staat bekend als industriegemeente. Alleen beschikken wij ook over veel heidegebied en natuur. Dat is niet zo algemeen geweten, dus kom gerust eens langs om er met volle teugen van te genieten."

Om naar de startplaats van de route te gaan, wandelen we door een poortje langs het bosmuseum. Zo'n twintig meter voorbij de vogelwand staat een 'luistersteen'. De naam geeft het al weg: we zetten ons even op de steen en luisteren naar het verhaal van de fluisteraar. Wie het fluisterpad verder wil volgen kan de natuurbeleefroute van 1,5 km hier volgen. Wij kiezen de groene route en stappen dus de andere kant op. Het smalle pad slingert door het bos. Op het einde van het bospadje slaan

we een breed pad in achter de parking, en wandelen we richting de hondenloopzone. Deze hondenloopzone van 7,5 ha is één van de grootste losloopbossen van Vlaanderen. Er is ook een aparte puppyzone voorzien. Net voor de losloopzone draaien we links een pad in en passeren langs de 'mijmerbank'. De vereniging van Ouders van Overleden Kinderen ontwierp deze rustplek om even stil te staan en te mijmeren. We zetten ons hier even op de uitnodigende bank, lezen het gedicht van Cyriel Gladines en bewonderen het kunstwerk van beeldhouwer Raf Timmermans.

Lummelen

Verderop sturen de groene pijltjes ons rechtdoor het bos in. Vanaf hier is het volop genieten van de stilte. Gerhagen is een erkend stiltegebied. Het is een van de unieke plekken in Vlaanderen

waar je weinig geluidsoverlast hebt. Zo horen we des te beter het roffelen van een zwarte specht op een boom, of het geritsel van een wegschietend konijn. Na een afslag naar links, staan we plots op een open vlakte met een weids vergezicht. Hier staat een 'lummelbank' die dient om in stilte even te genieten van de omgeving. Zo gezegd, zo gedaan. Als we even later 'uitgelummeld' zijn, vervolgen we het brede zandpad en komen terecht op een stukje verharde weg. Dit is het rolstoelpad van 2,7 km dat ook vertrekt bij het bosmuseum. Onze groene route draait echter links het bos in, waar we nog even verder genieten van de stilte en het ruisen van de hoge dennenbomen. Wanneer we even later het bos uitstappen, gaan we ook weg van de stilte. We komen terug in de buurt van het bosmuseum en de speeltuin. Als afsluiter beklimmen we de uitkijktoren nog om te genieten van de ruime omgeving.

3,5 km

Wandeling
Stiltepad Gerhagen

Startplaats?
Bosmuseum Gerhagen, Zavelberg 10 in Tessenderlo

Lengte?
3,5 km, 4.700 stappen in 50 minuten

Signalisatie?
Volg de groene route

Meer info:
www.demerodeonline.be

Wandelen over een Romeins aquaduct

Patrick Dewael (Open Vld) trekt er elke zondag graag op uit. "Zelfs onze hond Kasper weet zondagvoormiddag hoe laat het is", lacht de Tongerse burger-vader. "Het Kasteel van Betho en Beukenberg blijft één van de favoriete wandelingen."

Op je tocht door het glooiende landschap vang je meermaals een glimp op van het kasteel van Betho.

Op verschillende plaatsen vang je telkens een glimp van het kasteel van Betho op in het glooiend landschap. "Soms via een gat in de muur, dan weer op de hoge weg die langs Beukenberg loopt. Ook de dreef aan de achterkant van het kasteel is wondermooi. Vlakbij het kasteel loopt een Romeins aquaduct, waarvoor je even moet klimmen." We parkeren aan het Pliniuspark (toegang via Mulkerweg) en steken de Mulkerweg over naar het startpunt van de wandeling. Hier ligt het kasteeldomein Betho op ons te wachten.

Van spoorweg naar natuurgebied

We stappen door een typisch Haspengouws akkerlandschap naar het gehucht Mulken, met haar Sint-Gilliskapel met 13de-eeuwse toren. Rustige wegen leiden ons tussen velden, weilanden, bosjes en populierenaanplanten. Zo komen we langs natuurgebied Spoorweg-

zate, dat beheerd wordt door Natuurpunt. Hier liep tot in 1957 de spoorlijn Tongeren-Tienen.

We passeren het 17de-eeuwse kasteel van Rooi, een indrukwekkend wit bouwwerk met aanpalende vijver. We genieten van de rust in de vallei van de Fonteinbeek, met weilanden, populieren en boomgaarden. Verkeersvrije betonbanen tussen de akkers en weilanden voeren ons naar natuurgebied Herenbos, een vochtig loofbosje waar het aangenaam vertoeven is. Aan de andere kant van het bos wacht ons een panoramapunt vanwaar we niet enkel het Kasteel van Betho zien liggen, maar ook Mulken en de vierkante toren van de Onze-Lieve-Vrouwbasiliek.

In het kielzog van de Romeinen

We arriveren op de 'hoofdattractie' van deze wandeling: een met gras en bomen begroeide heuvelrug. Deze natuurlijk

ogende, lage heuvelrug werd aangelegd door de Romeinen, als onderdeel van een aquaduct dat Tongeren van water voorzag. Over deze wal liep het water door een houten goot. Vanop het aquaduct zien we wat verderop aan onze rechterzijde een heuveltje liggen: de Kokkartstombe, een Gallo-Romeinse grafheuvel (tumulus). Zo'n kilometer verderop komen we aan de Legioenenstraat. Net voorbij het punt waar de route vanop de straat een wandelpad naar links inslaat, zien we een stukje van een silexmuur: een overblijfsel van de 6 meter hoge muur die de Romeinen in de 2de eeuw rond hun stad optrokken. Tot slot volgen we een rustig wandelpad dat ons tussen struwelen en beukenbomen weer naar het kasteel van Betho leidt.

6,9 km

Wandeling
Beukenberg

Startplaats?
Kasteel van Betho, Mulkerweg in Tongeren, parkeren kan aan Pliniuspark

Lengte?
6,9 km, 9.300 stappen in 1u 45 min

Signalisatie?
Volg de rode pijl

Nodig?
Stevige wandelschoenen

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Wandel- en speelplezier voor jong en oud

Voor **Joris Gaens** (Voerbelangen) is een wandeling in het beschermde Altenbroek pure nostalgie. "Al blijft de belangrijkste reden om eraan toe te trekken dat het er prachtig is", zegt de Voerense burgervader.

Na het avontuur in het speelbos passeer je de robuuste Steenboskapel.

3,6 km

"Heel veel gronden zijn van Natuurpunt. Zij doen er dan ook alles aan om die landschappen zo mooi mogelijk te houden." Ook heeft de Vlaamse regering het gebied erkend als cultuurhistorisch erfgoed. "Daardoor heeft Altenbroek een beschermende status gekregen", besluit hij trots.

De wandeling vertrekt aan het Bezoekerscentrum Voerstreek. Vandaar zie je de monumentale kerk al liggen. Het gebouw is, net zoals de mooie pastorie met ommuurde tuin, beschermd als monument. We kuieren verder via één van de vele loopbruggetjes over de Voer langs enkele merkwaardige, historische gebouwen. Aan de Kinkenberg houden we even halt. Het gerestaureerde kapelletje en de eeuwenoude Herberg de Swaen nemen ons terug mee naar lang vervlogen tijden. Dit was namelijk een vaste stopplek voor de postkoetsen die van Luik naar Aken reden.

Speelbos op de Voerenberg

Via een holle weg, waar we sporen van dassen terugvinden, klimmen we richting de top van de Voerenberg. Onderweg naar boven kunnen kinderen zich uitleven in het speelbos. Een klautercours, grote takken en een boomhut garanderen ravotplezier. Even later dalen we af via verkeersluwe en onverharde wegen, voorbij het park van het kasteel van Altenbroek. We wandelen verder tussen velden en houtkanten naar het gehucht Meulenberg. Daar treffen we aan knooppunt 33 Villa Frésar. Dit herenhuis valt op door haar smalle, hoge bouw en de vele details die de gevel sieren.

Picknicken onder de fruitbomen

Van hier volgen we een onverhard pad tussen houtkanten en velden naar het gehucht Ketten, waar we de rivier de Voer terug oversteken. We komen op

een verharde weg, die ons via boerenerven en enkele huizen naar de Steenboskapel brengt. Deze robuuste kapel werd opgetrokken met stenen van een Romeinse villa, die in de 19de eeuw op deze plek, een voormalige heirweg, werden opgegraven.

We lopen verder langs akkers en weilanden. Bij de educatieve belevingsboomgaard houden we even halt. Hier vind je klautertoestellen, wilgenhutten, een amfibieënpool, een insectenhotel en speelse infoborden. In de zomer kan je van het onbespoten fruit proeven. Nadat we even van de rust en het uitzicht hebben genoten op een van de picknickbanken, zetten we onze tocht verder. Door de velden stappen we weer naar het centrum van 's-Gravenvoeren.

Wandeling Voerstreek

Startplaats?
Bezoekerscentrum Voerstreek, Pley 13 in Voeren. Parkeren kan in de Boomstraat.

Lengte?
3,6 km,
4.900 stappen in 1 uur

Knooppunten?
24 – 23 – 22 – 34 – 33 – 32 – 31 – 28 – 24

Meer info:
www.voerstreek.be

Een tocht door de Wellense mangrove

Wellens burgemeester **Els Robeyns** (sp.a-ROB) moet niet ver de deur uit om de natuur op te zoeken in de Broekbeemd. "Pal aan het centrum vind je al twee mooie natuurgebieden met de Grote Beemd en de Broekbeemd. Het zijn de twee groene longen van Wellen."

Het 'kwelwater', of grondwater dat naar de oppervlakte komt, veranderde de Broekbeemd in een vochtig moeras.

3 km

De Broekbeemd ligt ietwat verborgen tegenover gemeentehuis. "Het is een ideale wandeling om er even tussenuit te zijn en de longen met verse lucht te vullen. Zelf combineer ik dit gebied altijd met een langere trip, zoals bijvoorbeeld een tocht door de Grote Beemd. Vergeet geen stevig schoeisel want de naam Wellen verwijst niet voor niets naar water dat uit de grond opborrelt." We parkeren op het pleintje aan de Dorpsstraat en trekken onmiddellijk de natuur in. Over een bruggetje en we staan al in de Broekbeemd. Een stukje ongerepte natuur dat werd bewaard dankzij de inspanningen van Limburgs Landschap vzw en de vrijwilligers van de Wellense natuurvereniging 't Bokje.

Hier splitst de route, we volgen het pad langs links. Een weiland met doornige struiken verandert in een moeras. Dat het hier zo vochtig is, heeft alles te maken met het grondwater dat onder druk

aan de oppervlakte komt. Natuurkenners noemen dat 'kwelwater'. Dit fenomeen zorgt ervoor dat er aan vogels geen gebrek is. Kleine zangvogeltjes schieten heen en weer in het struikgewas. Overall worden we op fluitconcerten getraakteerd en we betrapten meerdere roofvogels. Rivier de Herk loopt verder langs de route tot we via een kronkelend pad uitkomen aan een poel. Geen vogels, maar allerlei soorten kikkers vergezellen ons nu. Onder andere de meer- en bastaardkikker zijn hier thuis. Op zonnige lente- en zomerdagen maken de mannetjes een enorm kabaal in een poging om de vrouwtjes te verleiden. Die concerten zijn meer dan de moeite waard om eens te komen beluisteren.

Schotse grazers

We komen weer aan de Herk, die zich hier door een lappendeken van weilan-

den, bosjes en poelen slingert. Net voor een visvijver zien we op de achtergrond de kerktoren van Herten. Daar slaan we een schaduwrijke dreef in, die ons naar een groepje Schotse hooglanders en galloways leidt. Zij grazen hier broederlijk samen onder de bomen. Deze runderen helpen al van in de jaren 90 mee om de beemden in hun oude glorie te herstellen. Want weet je dat 'beemd' eigenlijk zoveel betekent als een hooiland in een beekvallei? Hun graasgedrag bepaalt nu wat en waar er groeit in deze buurt. Zo ontstaat een interessant, afwisselend landschap.

Stilaan komen we aan het einde van deze wandeling. Wie wil, kan de rode lus makkelijk koppelen aan onze route. Zo ontdek je de Grote Beemd, nog een Wellens natuurgebied. Wij hangen onze modderschoenen echter aan de knotwilgen voor vandaag.

Wandeling
Verborgen mooi
Herkebeemden

Startplaats?
Dorpsplein in Wellen

Lengte?
3 km, makkelijk te combineren met de rode wandeling tot 7,5 km

Signalisatie?
Gele route, met de klok mee

Nodig?
Stevig, waterdicht schoeisel is aangeraden.

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Op zoek naar de roerdomp

De Zonhovense burgervader **Johnny De Raeve** (Open Vld) gaat op pad in de Platwijers. "Ik kan iedereen de uitkijktoren in het bijzonder aanraden. Je krijg er een adembenemend zicht op een gigantische lappendeken van vijvers."

In dit lappendeken van vijvers is het speuren naar de roerdomp. Al zit die vaak perfect gecamoufleerd tussen de rietstengels.

5,2 km

Wandeling
Platwijers,
Wijvenheide,
De Wijers

Startplaats?
Zwanestraat 105
in Zonhoven

Lengte?
5,2 km, 7.000 stappen
in 1u 15 min

Signalisatie?
Volg de oranje bol

Nodig?
Het pad is groten-
deels onverhard,
stevige stapschoenen
zijn aangeraden

Meer info:
wandeleninlimburg.be

Heel wat nieuwsgierige wandelaars hebben door de coronacrisis deze geslaagde match van groen en water ontdekt. "Dat is volledig terecht. De mensen leren nu echt de natuur te waarderen. Dat is nodig, want de Wijers is de thuisbasis van zeldzame dier- en plantensoorten, zoals onder meer de roerdomp."

Parkeren doen we op de ruime parking tegenover Camping Heidestrand. De route die wij volgen, is een educatieve tour. Onderweg kom je tal van infoborden tegen die je meenemen naar het heden en het verleden van de viskweek. De meeste vijvers in dit gebied zijn immers gemaakt voor die industrie. We moeten eerst even de bruine kruisjes volgen vanaf de parking, maar al snel duiken we tussen de vijvers door naar links richting uitkijktoren. Dit gebied heet 'Wijven'heide. Niet omdat hier veel oude wijven wonen, natuurlijk. Wij-ven bestaat

uit twee woorden: wij komt van 'wijde' een oude naam voor teenwilg. En het ven zijn natuurlijke waterplassen in dit moerassig gebied. Vanaf de 15 meter hoge uitkijktoren geniet je van een adembenemend uitzicht over de vijvers. Bij helder weer zie je er meer dan 100. En dan zijn er dus nog maar enkele van de meer dan 1.000 vijvers in De Wijers.

Mascotte

We wandelen verder over de dijken tussen de vijvers, die begroeid zijn met rietkragen. De ideale verstoppokjes voor één van de meer zeldzame dieren én de mascotte van dit gebied: de roerdomp. Met zijn bruingele verenkleed zit hij perfect gecamoufleerd tussen de rietstengels. Zien zal je hem dus waarschijnlijk niet, maar in het voorjaar zou je 'm wel

kunnen horen. Zijn roep klinkt alsof er iemand op een leeg glazen flesje blaast. Tussen de vijvers door loopt de Roosterbeek, die ontspringt in Houthalen en via de Teut naar de Wijvenheide loopt. De beek voedt de vele vijvers met water en mondt uit in de Slangbeek. We passeren de Vrankenschansweg, vernoemd naar de schans die hier vanaf 1601 stond om de dorpingen te beschermen tegen plunderingen.

Via de Mosselweg – what's in a name: in deze vijvers vind je namelijk zwanenmossels – duiken we opnieuw tussen de vijvers. Aan de vijver 't Winkeltje en de Grote vijver kom je twee kijkhutten tegen. Van hieruit kan je in alle rust de watervogels bespieden zonder hen te storen. De handige foto's in de kijkhut én de leuke spelletjes voor de allerkleinsten leren je welke vogels je hier allemaal kan zien.

Over de bergen en door de valleien

"Zutendaal is een wandelparadijs waar je met een beetje geluk reeën, everzwijnen en zelfs de bever kunt zien", beschrijft **Ann Schrijvers** (ZVP). De burgemeester kiest voor een wandeling aan de Lieteberg die je onderdompelt in de Zutendaalse natuur.

De route voert je door het stiltegebied Zwarte Put, waar de Kempen in Haspengouw overgaan.

9,4 km

De uitgestippelde wandeling brengt je recht in het hart van Stiltegebied Zwarte Put. "Dat situeert zich in het overgangsgedebied tussen Kempen en Haspengouw. Je vertrekt aan de Lieteberg en kruist onderweg het Pad der Zinnen met de zwerfstenen waar markante poëtische zinnen van schrijvers en dichters zijn ingekapt. Je maakt ook kennis met het 6 meter hoge Mariabeeld op de Hesselsberg. In gehucht Stalken kom je het monument ter ere van schrijver Jeroen Brouwers tegen. Hij woonde jaren in Zutendaal en deed er inspiratie op voor zijn beste romans. Kortom, een zeer gevarieerde wandeling in de prachtige natuur", besluit Ann Schrijvers.

Aan de toegangspoort Lieteberg vertrekken vier wandelroutes. Wij kiezen de blauwe wandeling van 9,4 kilometer die ons helemaal onderdompelt in de Zutendaalse natuur. Het eerste deel van de tocht neemt ons mee door stiltegebied Zwarte Put, dat zijn naam dankt aan een oud bronnengebied. Langs het pad komen we gedichten tegen op stilte- en

zwerfstenen. Onder andere schrijfsels van Willem Vermandere en Jeroen Brouwers zetten aan tot denken in deze oase van rust.

Vogels en vlinders

We lopen verder richting de Hesselsberg. Op de zuidflank vind je hier het op één na grootste jeneverbessenbestand van Vlaanderen. We wandelen helemaal tot de top van de 87 meter hoge 'berg'. Voor we terug afdalen, lezen we nog wat over 'de slag van de Hesselberg' die hier tijdens de Franse revolutie plaatsvond. Terug beneden loopt het pad door de valleien van de Zutendaalbeek en de Broekerbeek, die beheerd worden door het Limburgs Landschap vzw.

We wandelen verder, en merken de geleidelijke overgang van Hoge Kempen naar Haspengouw op. De afwisseling van bos en droge heide zorgt ook voor variatie in de plaatselijke fauna. Hou ogen en oren goed open, misschien kan je hier dan wel een steenuil, bunzing of veldparelmoervlinder spotten.

Zen

Halverwege de blauwe route verandert de omgeving opnieuw. Hier wandelen we in een natte vallei tussen de vijvers. Het ideale milieu voor de alpenwatersalamander die zich, ondanks zijn naam, thuis voelt tussen deze Limburgse 'bergen'. Want na de Lieteberg en de Hesselberg, doemt de Bezoensberg voor ons op.

Na de heuvels -'bergen'- en valleien op onze route, gaat het laatste deel van de wandeling langs enkele veldwegen met vergezichten over akkers en weides. Zo komen we ten slotte weer aan bij de Lieteberg. Zin in meer? Het blotevoetenpad en de Entomopolis liggen vlakbij en zijn zeker ook een bezoekje waard (vergeet niet vooraf je plaats te reserveren). Wij houden het echter bij een laatste pauze voor we, helemaal zen, weer huiswaarts rijden.

Wandeling
Lieteberg in het
Nationaal Park Hoge
Kempen

Startplaats?
Toegangspoort
Lieteberg, Stalkerweg
in Zutendaal

Lengte?
9,4 km,
12.700 stappen in
2u 30min

Signalisatie?
Volg de blauwe ruit

Meer info:
wandeleninlimburg.be

